

NORDISK PATRISTIK 2001-2004

En bibliografisk oversigt af Holger Villadsen

I *Meddelanden* 21 (2006) bragtes en systematisk oversigt over nordisk patristik i 4-års perioden 1997-2000, og i dette nummer bringes en oversigt for de følgende 4 år, 2001-2004. Dermed har oversigten igen slået nogenlunde følge med nutiden.

På internetadressen www.patristik.dk findes der en mere omfattende bibliografisk oversigt over nordisk patristik siden 1500-tallet. Oplysningerne her er lagt på nettet i 2001-2002, men er i færd med at blive opdateret over hele linjen til og med 2007. Der er anvendt samme systematiske disposition, som ser således ud i hovedtræk:

A. Patristiske forfattere

1. Generel litteratur
2. De enkelte forfattere (alfabetisk)

B. Særlige emner

Bibel, apokryfer, liturgi, dogmehistorie m.m.

C. Kirke og kristendom generelt i den patristiske perioden

For nærmere detaljer henvises til www.patristik.dk.

Udover de traditionelle forkortelser for nordiske tidsskrifter, har jeg brugt følgende specielle forkortelser:

MCPL	Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense, Lund.
PF	Præsteforeningens Blad, København.
SPB 3 (2001)	Svenskt patristiskt bibliotek III: Ur kyrkofädernas brev.
SPB 4 (2003)	Svenskt patristiskt bibliotek IV: Bibel och predikan.

A. PATRISTISKE FORFATTERE

1. Generel litteratur

Forskningshistorie

- 2001 ASCANI, Karen: Kardinalens kuriositeter. [Om kardinal Borgia]. i: *Sfinx* 24 (2001), 166-171.
- 2001 PERSIANI, Giuseppe: »Vedere biblioteche e vedere il mondo«. Frederik Münter ricercatore di manoscritti ed i suoi *Fragmenta Patrum Graecorum*. i: *Analecta Romana Instituti Danici* 28 (Romae 2001), 83-100.
- 2002 PEDERSEN, Nils Arne: Jes Peter Asmussen in memoriam. i: *Manichaeae Studies Newsletter* 17 (Brepols 2002), 17-21.
- 2003 JACOBSEN, Anders-Christian: Research Activities in Patristics in the Nordic Countries in the Years 2002 and 2003. i: *Adamantius – Rivista del gruppo Italiano su »Origene e la tradizione alessandrina«*, vol. 9 (Pazzini Editore 2003), 268-272.
- 2003 PETERSEN, Morten: *Oplysningens Gale Hund – Niels Ditlev Riegels. Oprører, kirkehader & kongeskænder 1755-1802. En biografi*. København: Aschehoug 2003, 272 s.

- 2003 MÜLLER, Mogens: Oversættelser af ikke-bibelske oldjødiske og oldkristne tekster. i: DTT 66 (2003), 53-65.
- 2004 WIDMANN, Peter: Augustin mellem gnosis og ortodoksi? Spørgsmål til Niels Grønkjærs disputats. i: DTT 67 (2004), 54-67.

Virkningshistorie

- 2001 BERGVALL, Åke: Augustinian perspectives in the Renaissance. (= Studia Anglistica Upsaliensia 117), Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis 2001, 234 s.
- 2001 FREDERIKSEN, Hans Jørgen: Ægyptisk indflydelse på irsk og angelsaksisk kunst i 700- og 800-tallet. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 243-257.
- 2001 GRAVGAARD, Anne-Mette: Ægyptisk arvegods i østlig og vestlig kristendom. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 217-226.
- 2002 BODIN, Helena: Hjalmar Gullberg och bysantinismen – »som paradoxer i tid och rum«. Skellefteå: Norma 2002, 289 s. [Diss. Stockholm Univ. 2002].
- 2002 HAYSTRUP, Helge: Augustin som formidler af Oldkirkens teologi til Martin Luther og Reformationen. i: PB 92 (2002), 138-144.
- 2002 OLSSON, Bernt: Haquin Spegel och de grekiska kyrkofäderna. i: STK 78 (2002), 64-73.
- 2003 HÄGGLUND, Bengt: Chemnitz – Gerhard – Arndt – Rudbeckius. Aufsätze zum Studium der altlutherischen Theologie. (= Texte und Studien zum Protestantismus des 16. bis 18. Jahrhunderts 1), Waltrop: Hartmut Spenner 2003, 266 s.
- 2004 VIND, Anna: The Use of Augustine by Latomus and Luther. i: Luther between Present and Past – Studies in Luther and Lutheranism, ed. Ulrik Nissen m.fl., (= Schriften der Luther-Agricola-Gesellschaft 56), Helsinki 2004, 132-150.

Bibliografi

- 2002 Bibliography of Kari Elisabeth Børresen. i: From Patristics to Matristics, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 309-316.
- 2002 PETTERSON, Christina: Lone Fatum-bibliografi. i: Køn og Bibel - skrifterne, kvinderne, kristendommene, red. af Christiana Petterson m.fl. Kbh.: Anis 2002, 211-223.
- 2002 VILLADSEN, Holger: Bibliografi. Bøger og artikler af Henning Lehmann. i: Dannelse, Uddannelse, Universiteter. Festskrift til Henning Lehmann den 31. januar 2002, red. af Carsten Bach-Nielsen, Århus: Aarhus Universitetsforlag 2002, 427-431.
- 2003 Bibliografi over Jakob Ballings forfatterskab 1992-2003. i: Jakob Balling, Historisk kristendom. Artikler og afhandlinger i udvalg, Frederiksberg: Anis 2003, 423-426.
- 2003 MÜLLER, Mogens: Oversættelser af ikke-bibelske oldjødiske og oldkristne tekster. i: DTT 66 (2003), 53-65.
- 2004 ANDERSEN, Flemming Gorm: Danish contributions to classical scholarship 1971-1991. A bibliography. København: Museum Tusulanums Forlag 2004, 168 s.

- 2004 HÄGG, Tomas: Bibliography of the Writings of Tomas Hägg. i: Tomas Hägg: Parthenope. Selected Studies in Ancient Greek Fiction (1969-2004), ed. Lars Boje Mortensen & Tormod Eide, København 2004, 29-37.
- 2004 VILLADSEN, Holger: Nordisk Patristik 1993-1996. En bibliografisk oversigt. i: MCPL 19 (Lund 2004), 16-31.

Samleværker

- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: From Patristics to Matristics. Selected Articles on Christian Gender. Eds. Øyvind Norderval & Katrine Lund Ore. Roma: Herder 2002, XX+316 s.
- 2002 Fair play. Diversity and Conflicts in Early Christianity. Essays in Honour of Heikki Räisänen. Ed. Ismo Dunderberg m.fl. (= Supplements to Novum Testamentum 103), Leiden: Brill 2002, 592 s.
- 2003 BALLING, Jakob: Historisk Kristendom. Artikler og afhandlinger i udvalg. Frederiksberg: Anis 2003, 432 s.
- 2003 Bilden av Athen genom tiderna. Rapport från Platonsällskapets sextonde symposium (Lund 8–10 juni 2001). Red. av Jerker Blomqvist. Lund: Lunds univ. 2003, 235 s.
- 2003 For Particular Reasons – Studies in Honour of Jerker Blomqvist, ed. A. Piltz. Lund: Nordic Academic Press 2003, 345 s.
- 2004 HÄGG, Tomas: Parthenope. Selected Studies in Ancient Greek Fiction (1969-2004). Ed. Lars Boje Mortensen & Tormod Eide .København: Museum Tusulanum 2004, 493 s.

Filologi

- 2002 MARJANEN, Antti: Translating Ancient Texts. i: Essays in Translation, Pragmatics and Semiotics, ed. Irmelin Helin, (= Helsinki University Translation Series 2), Helsinki 2002, 93-109.
- 2002 RYDBECK, Lars Lars Rydbeck: Att levandegöra ytan – självbiografiskt & idéhistoriskt om den grekiska ekfrasen med ett exempel från Paulus Silentiarius. i: MCPL 17 (Lund 2002), 35-45.

Palæografi

- 2001 Album of Armenian Paleography. Red. Michael E. Stone, Dickran Koymijian & Henning Lehmann. Århus: Aarhus Universitetsforlag 2001, ca. 520 s.
- 2003 ENGBERG, Sysse Gudrun: Prophetologion Manuscripts in the »New Finds« of St. Catherine's at Sinaï. i: Scriptorium 57 (2003), 94-109.
- 2003 AASGAARD, Reidar: Å skrive seg inn i evigheten. Liv og død i antikke og tidligkristne gravinnskrifter. i: Historie (2003), 50-61.

Tekstsamlinger

- 2001 Svenskt patristiskt bibliotek. Huvudred. Samuel Rubenson. Band 3: Ur kyrkofädernas brev, red. Stephan Borgehammar. Skellefteå: Artos 2001, 333 s. [Forkortelse: SPB 3 (2001)].
- 2001 MITTERNACHT, Dieter: Fragment ur vardagen. [Oversættelse af 10 papyrusbreve med indledning og kommentarer af Dieter Mitternacht]. i: SPB 3 (2001), 45-57.
- 2003 Svenskt patristiskt bibliotek. Huvudred. Samuel Rubenson. Band 4: Bibel och predikan, red. Sten Hidal. Skellefteå: Artos 2003, 210 s. [Forkortelse: SPB 4 (2003)].

- 2004 CLÉMENT, Olivier: Källor. Den kristna spiritualitetens ursprung. Översättning av Gerardus; fackgranskning av Per Beskow. Skellefteå: Artos 2004, 374 s. [Oversættelse af engelsk original: Sources].

Patristiske forfattere generelt

- 2002 HALLDORF, Peter: Det fædrene ophav – historien om 21 kirkefædre. Århus: Aros 2002, 233 s. [Svensk original 2000].
- 2002 ROSENQVIST, Jan Olof: Bysantisk litteratur. Från 500-talet till Konstantinopels fall 1453. Skellefteå: Norma 2003, 296 s.
- 2004 HALLDORF, Peter: Uberørt land – En moderne pilgrims rejse mod sine rødder. Helsingør: Boesdal 2004, 224 s. [Oversat fra svensk original: Jungfrumark, 1993].

2. De enkelte forfattere (alfabetisk)

Apophthegmata patrum

- 2001 LARSEN, Lillian: Ørkenfedrenes Apophthegmata og den klassiske retoriske tradition. i: MCPL 16 (Lund 2001), 26-37.
- 2001 RUBENSON, Samuel: Betragtninger over økenfædernes tænkespråk. Göteborg: Cordia 2001, 143 s.
- 2001 WARD, Benedicta: Ørkenens eneboere, samlet og med indledning af Benedicta Ward. Oversat af Jakob Brønnum. (= Visdomsord), Århus: Hovedland 2001, 48 s. [Originaltitel: The Wisdom of the Desertfathers].
- 2004 Grünewald, Karin: Ørkenfædrene. Frederiksberg: Anis 2004, 225 s.

Apostolske Fædre

- 2001 GIVERSEN, Søren: Oldkristne tekster. De apostolske fædre, Frelserens evangelium, Spredte Jesusord. I oversættelse med indledning og noter. Bind 1-2. Herning: Poul Kristensen 2001, 330+350 s.

Antonios

- 2001 ENDSJØ, Dag Øistein: Hvordan den hellige Antonios nådde paradiset i en gresk ødemark. i: Chaos 35 (2001), 17-23.

Athanasios

- 2001 ENDSJØ, Dag Øistein: Hvordan den hellige Antonios nådde paradiset i en gresk ødemark. i: Chaos 35 (2001), 17-23.
- 2002 ENDSJØ, Dag Øistein: The Body in the Periphery. Reading Athanasius' Vita Antonii from the perspective of traditional Greek worldview. (= Acta humaniora 155), Faculty of Arts, University of Oslo: Unipub. 2002, 242 s. (dr. art afhandling, Oslo Univ. 2002).
- 2003 Athanasios av Alexandria: Det 39:e påskbrevet från 367, [oversat af Sten Hidal]. i: SPB 4 (2003), 67-69.

Augustin

- 2001 En brevväxling om bibeln, [breve af Augustinus og Hieronymus, oversat af Bengt Ellenberger]. i: SPB 3 (2001), 183-279.
- 2001 BERGVALL, Åke: Augustinian perspectives in the Renaissance. (= Studia Anglistica Upsaliensia 117), Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis 2001, 234 s.
- 2001 HAYSTRUP, Helge: Augustin-studier XIII. Augustin i nutidig politik. København: C.A. Reitzel 2001, 151 s.

- 2001 HAYSTRUP, Helge: Augustin-studier XIV. Vestens filosof og kirkelærer. København: C.A. Reitzel 2001, 250 s.
- 2001 HOLTE, Ragnar: Klingande sakrament. Augustinska och aktuella teologiska perspektiv på musik. i: Svenskt gudstjänstliv 78 (2001), 11-26.
- 2001 NORDERVAL, Øyvind: »Ynkkelig tilfredsstillelse ved sanselig berøring«. Augustin og den besværlige seksualiteten. i: Dîn 2/3 (2001), 10-18.
- 2001 RAIKAS, Kauko K.: Die social-rechtliche Funktion des Bischofantes bei Augustin. Fünf Untersuchungen zur sozialen und rechtlichen Funktion Augustins in seinem Bischofsamt. (= Joensuu yliopiston teologisia julkaisuja 3), Joensuu 2001, 162 s. [Diss. Joensuu 2001].
- 2002 Aurelius Augustinus: De musica liber VI. A Critical Edition with a Translation and an Introduction by Martin Jacobsson. (= Studia Latina Stockholminensia 47), Stockholm: Almqvist & Wiksell 2002, CXVII+143 s. [Diss. Stockholm Univ. 2002].
- 2002 Augustin: Om Guds Stad. Oversættelse med indledning, noter og registre af Bent Dalsgaard Larsen (Et-binds udgave). Århus: Aarhus Universitetsforlag 2002, 1051 s. [Tidligere udgivet i 5 bind 1984-1996].
- 2002 Augustin: De civitate Dei. Gudsstaten eller Guds by. Innledning, udvalg og oversættelse ved Reidar Aasgaard. Oslo: Pax 2002, 387 s.
- 2002 Augustins filosofiske dialoger, bind 3: Den frie vilje – Læreren. Oversat af Torben Damsholt. Frederiksberg: Anis 2002, 192 s. [Originaltitler: De libero arbitrio. De magistro].
- 2002 Augustinus Bekænelser. Texter i urval av Carolinne White. Översättning av Bengt Ellenberger, illustrerad med medeltida konst från British Library. Örebro: Libris 2002, 93 s.
- 2002 ALEXANDERSON, Bengt: Le Breviculus d'Augustin et les Gesta Collationis Carthaginensis. Les tendances du résumé d'Augustin. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 78 (2002), 289-299. (= I concili della cristianità occidentale secoli III-V. XXX Incontro di studiosi dell'antichità cristiana, Roma, 3-5 maggio 2000).
- 2002 ALEXANDERSON, Bengt: Collatio Carthaginensis. Konferensen i Karthago år 411. i: KÅ 102 (2002), 9-20.
- 2002 ALEXANDERSON, Bengt: Réflexions sur l'édition récente des Psalmi graduum de s. Augustin. i: Augustinianum 42 (2002), 187-204.
- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: In Defence of Augustine. How femina is homo. i: From Patristics to Matristics, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 15-32. [Original i Collectanea Augustiniana I, Louvain 1990].
- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: Patristic »Feminism«. The Case of Augustine. i: From Patristics to Matristics, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 33-47. [Original i Augustinian Studies 25, Philadelphia PA 1994, 137-152].
- 2002 GRØNKJÆR, Niels: Kristendom mellem gnosis og ortodoksi. En systematisk undersøgelse af Augustins indoptagelse af platonismen. (= Acta Jutlandica 77.3 / Teologisk serie 20), Århus: Aarhus Universitetsforlag 2002, 424 s. [Disputats ved Aarhus Univ. 2002].
- 2002 HAYSTRUP, Helge: Augustin-studier XV. Kirkesyn og -brevkasse. København: C.A. Reitzel 2002, 293 s.

- 2002 HAYSTRUP, Helge: Augustin som formidler af Oldkirkens teologi til Martin Luther og Reformationen. i: PB 92 (2002), 138-144.
- 2002 JACOBSEN, Anders-Christian: Augustin om menneskets opstandelse. i: DTT 65 (2002), 255-271.
- 2002 RYDSTRØM-POULSEN, Aage: The Gracious God. Gratia in Augustine and the Twelfth Century. Kbh.: Akademisk Forlag 2002, 555 s. [Disputats ved Kbh.'s Univ. 2002].
- 2003 Augustinus: Bekännelser. I översättning av Bengt Ellenberger med inledning av Ragnar Holte. Skellefteå: Artos Bokförlag 2003, 390 s. [2. rev. udg., 1. udg. 1990].
- 2003 Augustinus: Predikningar över Första Johannesbrevet, [oversat af Bengt Ellenberger]. i: SPB 4 (2003), 153-171.
- 2003 ALEXANDERSON, Bengt: Adnotationes criticae et interpretationes in libros Augustini De Genesi ad litteram et De Genesi, librum imperfectum. i: Sacris Erudiri 4 (2003), 113-135. [årgang og årstal usikker].
- 2003 ALEXANDERSON, Bengt: Les Confessions de saint Augustin, manuscrits et stemma. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 79 (Roma 2003), xx. (= Le Confessioni di Agostino (402-2002), Bilancio et prospettive). XXXI Incontro di studiosi dell'antichità cristiana, Roma, 2-4 maggio 2002).
- 2003 ALEXANDERSON, Bengt: Gesta Collationis Carthaginensis. Loci nonnulli cum editione Lancelli comparati. i: Augustinianum 42 (2003), 415-444.
- 2003 ALEXANDERSON, Bengt: Le texte des Confessions de saint Augustin – manuscrits et stemma / par Bengt Alexanderson. (= Acta Regiae Societatis scientiarum et litterarum Gothoburgensis, Humaniora 42), Göteborg: Kungl. Vetenskaps- og vitterhets-samhället 2003, 105 s.
- 2003 GRØNKJÆR, Niels: Augustin mellem gnosis og ortodoksi. [Indledningsforelæsning ved disputatsforsvar 25. oktober 2002, Aarhus Universitet]. i: Fønix 27 (2003), 153-159.
- 2003 JACOBSEN, Anders-Christian: Den ortodokse Grønkjær [Anmeldelse af Niels Grønkjærs disputats: Kristendom mellem gnosis og ortodoksi]. i: PB 93 (2003), 546-558.
- 2003 JØRGENSEN, Aase Refsgaard: Augustins Bekendelser og den eksistentielle psykoterapi – en dialog om vilje, ansvar og mening. i: Fønix 27 (2003), 48-61.
- 2003 RAIKAS, Kauko K.: Problemática de la justicia en Agustín. i: Revista Augustinus 48 (Madrid 2003), 191-213.
- 2003 ULSTEIN, Jan Ove: Vennekamp. Ei reise med Augustin anno 2000. i: TTK 74 (2003), 103-123.
- 2004 Augustins småskrifter om troen, bind 1: Den sande religion, Nyttens af at tro, Troen og trosbekendelsen, Troen på ting man ikke ser. Oversat af Torben Damsholt. Frederiksberg: Anis 2004, 160 s.
- 2004 Augustinus: Usko, toivo, rakkaus [Faith, love and charity, translated into Finnish with introduction and Notes by Timo Nisula]. Helsinki: Kirjapa 2004.
- 2004 ALEXANDERSON, Bengt: Après la Conférence de Carthage (411). Augustin et les réactions des Donatistes. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 90 (Roma 2004), 195-203. (= XXXII Incontro di studiosi dell'antichità cristiana, Roma, 8-10 maggio 2003).

- 2004 DAGEMARK, Siver: Augustine's sermons. Circulation and authenticity evidenced by examples of preaching and response. i: *Comunicazione e ricezione del documento cristiano in epoca tardoantica*, (= *Studia Ephemeridis Augustinianum* 90), Roma 2004, 693-761.
- 2004 DAMGAARD, Finn: Det gode liv – Augustin og Dantes læsning af Virgils Æneide. i: *Fønix* 28 (2004), 11-24.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Den sidste perle i kæden. Helge Haystrups Augustin Studier. i: *PB* 94 (2004), 1032-1039.
- 2004 NISULA, Timo: Inoboedientia retributa – psychological and theological arguments in Augustine's view of sin. i: *Luther between Present and Past – Studies in Luther and Lutheranism*, ed. Ulrik Nissen m.fl., (= *Schriften der Luther-Agricola-Gesellschaft* 56), Helsinki 2004, 107-131.
- 2004 VIND, Anna: The Use of Augustine by Latomus and Luther. i: *Luther between Present and Past – Studies in Luther and Lutheranism*, ed. Ulrik Nissen m.fl., (= *Schriften der Luther-Agricola-Gesellschaft* 56), Helsinki 2004, 132-150.
- 2004 WIDMANN, Peter: Augustin mellem gnosis og ortodoksi? Spørgsmål til Niels Grønkjær's disputats. i: *DTT* 67 (2004), 54-67.

Barnabas

- 2002 LEIRVIK, Oddbjørn: History as a Literary Weapon. The Gospel of Barnabas in Muslim-Christian Polemics. i: *Studia Theologica* 56 (2002), 4-26.

Basilios den Store

- 2001 Kappadokisk Brevkonst. [Breve af Gregorios av Nazianzos, Basilios av Caesarea och Gregorios av Nyssa, oversat af Per Beskow og Stig Y. Rudberg]. i: *SPB* 3 (2001), 65-144.

Boethius

- 2001 Anicii Manlii Severini Boethii De syllogismo categorico. Critical edition with an introduction by Christina Thomsen Thörnqvist. Göteborg 2001, 290 s. [Diss. Göteborg Univ.].
- 2003 EBBESEN, Sten: Boethius on the Metaphysics of Words. i: *Boèce ou la chaîne des savoir*, ed. Alain Galonnier, (= *Philosophes Médiévaux* 44), Louvain 2003, 257-275.
- 2003 KIRKHOLT, Frode: Om likt og ulikt. Analogier og motsetninger i Boethius' Filosofiens trøst. Universitetet i Oslo 2003, 141 s. [Utrykt hovedopgave i idéhistorie].

Caesaria

- 2001 Caesaria: Till Richilda och Radegund, ca 555, [oversat af Cajsa Sjöberg]. i: *SPB* 3 (2001), 285-292.

Cassidor

- 2002 SØBY CHRISTENSEN, Arne: Cassiodorus, Jordanes and the History of the Goths. *Studies in a migration myth*. Kbh.: Museum Tusulanum 2002, 391 s. [Doktorafhandling ved Kbh. Univ.].

Clemens af Alexandria

- 2001 SKOVMAND, Marianne Aagaard: Et nyt Markusevangelium? i: *Sfinx* 24 (2001), 143-148.

- 2004 HYLDAHL, Jesper: Sproget som symbol hos Klemens af Alexandria. (= Patristik 2), 2004, 18 s. Internetartikel på adressen: www.patristik.dk/Patristik2.pdf.

Clemens Romanus

- 2001 BAKKE, Odd Magne: Concord and Peace. A Rhetorical Analysis of the First Letter of Clement with an Emphasis on the Language of Unity and Sedition. (= Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 2. Reihe 143), Tübingen: Mohr 2001, XV+390 s.
- 2001 BAKKE, Odd Magne: The Rhetorical Composition of the First Letter of Clement. i: *Studia Patristica* 36, ed. M.F. Wiles & E.J. Yarnold, Leuven 2001, 155-162.
- 2001 BAKKE, Odd Magne: Kvifor riv og slit vi Kristi lemmer frå kvarandre og gjer opprør mot vår eigen lekam? Strid og splitting i 1. Klemensbrev. i: *Misjon og Teologi. Årsskrift for Misjonshøgskolen 1998/1999*, Stavanger 2001, 185-199.

Cyprian

- 2001 Cyprianus: [Breve, oversat af Maria Plaza]. i: *SPB* 3 (2001), 25-43.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Cyprian. i: *Økumenisk Tid* 3/3 (2004), 14-18.

Cyril af Alexandria

- 2003 Kyrillos av Alexandria: Predikningarna 106 och 107, [oversat af Ezra Gebremehdin]. i: *SPB* 4 (2003), 116-128.

Cyril af Jerusalem

- 2001 Kyrillos av Jerusalem: Till kejsar Constantius, 351, [oversat af Johan Heldt]. i: *SPB* 3 (2001), 159-163.
- 2003 LANGNES-ØYEN, Ola: Djevel og demon i senantik kristen dåp. En analyse af Kyrill af Jerusalems mystagogiske katekeser. i: *Chaos* 40 (2003), 29-45.

Diodor af Tarsos

- 2003 Diodoros av Tarsos: Förord till Psalterkommentaren, [oversat af Sten Hidal]. i: *SPB* 4 (2003), 61-66.

Dionysios Areopagiten

- 2002 Dionysios Areopagiten: Den mystiske teologi. [Oversat af Jens Braarvig]. i: *Østkirken – Skrifter fra bysantinsk og ortodoks kristendom*, ed. Christine Amadou, Oslo 2002, 101-112.

Efraim Syreren

- 2002 Efraims Lovsang. Efraim Syrerens Hymner. Gendigtning Jørgen Michaelsen, kommentar Morten Møberg. Frederiksberg: Anis 2002, 128 s.
- 2003 Efraim Syrierns kommentar till Första Moseboken 4, Kain och Abel, [oversat af Bo Holmberg]. i: *SPB* 4 (2003), 80-87.
- 2003 OLDENBURG, Vibeke Fosgerau von: Aske, frelse og Paradis hos Afrem Syreren. i: *PB* 93 (2003), 754-764.
- 2004 Efraim Syyrialainen: Paratiisihymnit. Suom. Serafim Seppälä. (= Valamon luostarin julkaisuja), Heinäsvesi: Valamon luostari 2004, 203 s.

Egeria

- 2002 BRUUN, Mette Birkedal: Turen går til Det hellige Land – Egerias bibelske rundrejse. i: *Fønix* 26 (2002), 208-220.

- 2004 RAMLØV FRANDSEN, Stig: L'Itenerarium Egeriae – un point de vue littéraire I. i: *Classica et Mediaevaliae* 55 (2004), 163-201

Euseb af Kæsarea

- 2004 HÄGG, Tomas: Hierocles the Lover of Truth and Eusebius the Sophist. i: Tomas Hägg: *Parthenope. Selected Studies in Ancient Greek Fiction (1969-2004)*, ed. Lars Boje Mortensen & Tormod Eide, København 2004, 404-416.

Evagrius af Pontos

- 2002 RUBENSON, Samuel: Ensamhet och gemenskap – Några drag i Evagrius av Pontos mystik. i: *Mystiker mitt i världen*, red. Antoon Geels, (= *Religo* 56), Lund: Teologiska institutionen 2002, 99-113.

Filokalia

- 2004 STUBBERUP, Michael: *Hjertebøn og østkirkens mystikere*. Valby: Borgen 2004, 287 s.

Gregor af Nazianz

- 2001 Kappadokisk Brevkonst. [Breve af Gregorios av Nazianzos, Basilios av Caesarea och Gregorios av Nyssa, oversat af Per Beskow og Stig Y. Rudberg]. i: *SPB 3* (2001), 65-144.
- 2001 BØRTNES, Jostein: Oppstandelsens mysterium hos Gregor av Nazianz. i: *Kropp og oppstandelse*, red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus, Oslo 2001, 155-163.
- 2002 Gregorios av Nazianzos: Fem teologiska tal. Översatt av Olof Andrén och med inledning av Peter Halldorf. Skellefteå: Artos 2002, 124 s.
- 2002 Gregorios av Nazianzos: Lovtale til Athanasios av Alexandria. Innledning, oversettelse og kommentarer av Karl Johan Skeidsvoll. Bergen 2002, 179 s. (Hovedopgave i græsk ved Universitetet i Bergen).
- 2002 BØRTNES, Jostein: Likekjønnet kjærlighet og guddommelig begjær - vennskapsretorikk og erotisk vokabular hos Gregor av Nazianz. i: *Naturlig sex? Seksualitet og kjønn i den kristne antikken*, red. Halvor Moxnes m.fl., Oslo: Gyldendal 2002, 208-222.

Gregor af Nyssa

- 2001 Gregorios av Nyssa: Brev 2, Till Kensitor, vintern 381-2, [oversat af Per Beskow og Stig Y. Rudberg]. i: *SPB 3* (2001), 164-168.
- 2001 Kappadokisk Brevkonst. [Breve af Gregorios av Nazianzos, Basilios av Caesarea och Gregorios av Nyssa, oversat af Per Beskow og Stig Y. Rudberg]. i: *SPB 3* (2001), 65-144.
- 2001 TOLLEFSEN, Torstein: Gregor av Nyssa om veksten i det åndelige liv. i: *Over Alt nr. 2* (2001), 11-19.
- 2002 Gregor av Nyssa: Homilie over saligprisningene [Oratio 6 de beatitudinibus]. i: *Østkirken - skrifter fra bysantinsk og ortodoks kristendom, utvalg ... av Christine Amadou*, Oslo: De norske bokklubbene 2002, 43-60.
- 2003 Gregorios av Nyssa: Ur kommentaren till psalmernas rubriker, andra och tredje kapiteln, [oversat af Sten Hidal]. i: *SPB 4* (2003), 96-101.
- 2003 TOLLEFSEN, Torstein: Gregor av Nyssa – om saligprisningene i Matteus 5. i: *Over Alt, Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning*, nr. 1-3 (2003), xx.

- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: At strække sig efter Gud – Om Gregor af Nyssa. i: Økumenisk Tid 3/1 (2004), 18-21.

Gregor den Store

- 2001 Gregorius den store: Registrum I, 42 – maj 591, [oversat af Maria Plaza]. i: SPB 3 (2001), 307-317.

Hieronymus

- 2001 Paula och Eustochium: Till Marcella (Hieronymus, brev 46), våren 386, [oversat af Gunhild Vidén]. i: SPB 3 (2001), 169-182.
- 2003 Hieronymus: Ur kommentaren till Matteusevangeliet, [oversat af Sten Hidal]. i: SPB 4 (2003), 102-112.
- 2001 En brevväxling om bibeln, [breve af Augustinus og Hieronymus, oversat af Bengt Ellenberger]. i: SPB 3 (2001), 183-279.

Hippolyt

- 2003 Ur Hippolytos kommentar till Daniels bok, [oversat af Sten Hidal]. i: SPB 4 (2003), 76-79.

Ignatius

- 2004 ISACSON, Mikael: To Each Their Own Letter. Structure, Theology, and Rhetorical Strategies in the Letters of Ignatius of Antioch. (= Coniectanea Biblica, New Testament Series 42), Stockholm: Almqvist & Wiksell 2004, 236 s. (disputats ved Uppsala Universitet 2004).

Irenæus

- 2001 JACOBSEN, Anders-Christian: The Philosophical Argument in the Teaching of Irenaeus on the Resurrection of the Flesh. i: Studia Patristica 36, ed. M.F. Wiles & E.J. Yarnold, Leuven 2001, 256-262.
- 2001 JENSEN, René V.: Kristologien hos Irenæus. i: Ichthys, Menighedsfakultetet, Århus 2001, nr. 4.
- 2001 KIEL, Ulla: Martin Luther og Irenæus. i: PB 91 (2001), 50-56.
- 2002 JACOBSEN, Anders-Christian: Kødets opstandelse? Mennesket og målet hos Irenæus og Origenes. Frederiksberg: Anis 2002, 320 s. [Bearbejdet udgave af Ph.D. afhandling fra 1999].
- 2003 HÄGGLUND, Bengt: Sanningens regel. Regula Veritatis. Trosregeln och den kristna traditionens struktur. Skellefteå: Artos 2003, 143 s.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Barnet, Haven og Væksten. En konstruktiv reformulering af Irenæus' eskatologi med henblik på dens eksistentielle og præsentiske elementer. (= Patristik 1), internetartikel 2004, 21 s. på adressen: www.patristik.dk/Patristik1.pdf.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: The Importance of Genesis 1-3 in the Theology of Irenaeus. i: Zeitschrift für Antikes Christentum 8 (2004), 299-316.
- 2004 WINGREN, Gustaf: Menneske og kristen. En bog om Irenæus og Grundtvig. Dansk oversættelse af Knud Simon Christensen. Herning: Poul Kristensen 2004, 140 s. [Svensk original 1983].

Isak af Ninive

- 2001 Isak Syriern: Landet där tankarna funnit ro. Urval, efterskrift och översättning av Gunnel Vallquist. (= Silentium 2), Lund 2001, 93 s. [Genoptryk 2004].

Jakob af Sarug

- 2002 Jakob af Sarugs prædiken: Om vor Herres opstigning til himlen. Ved Johannes Glenthoj. i: *Kritisk forum for praktisk teologi* 88 (2002), 59-72.

Johannes Cassianus

- 2001 Johannes Cassianus: Det rena hjärtat. Del 1: Om själens djärvhet i kampen för hjärtats renhet. Urval och kommentarer av Gertrude och Thomas Sartory. Översättning, förord och inledning av Ingmar Svanteson och Georg Wallerstein. Skellefteå: Artos 2001, 147 s.
- 2002 Johannes Cassianus: Det vidgade hjärtat. Om själens fortsatte väg mot glödenda bön och ren kärlek. Urval och kommentarer av Gertrude och Thomas Sartory. Översättning, förord och inledning av Ingmar Svanteson och Georg Wallerstein. Skellefteå: Artos 2002, 118 s. [Del af udgivelse i 3 bind].
- 2002 SVANTESON, Ingmar: Spår att följa – Johannes Cassianus genom historien. i: *Signum* 8 (2002).
- 2004 Johannes Cassianus: Hjärtats ro. Om själens långa men hoppfulla väg till vila. Urval, kommentarer och avslutning av Gertrude och Thomas Sartory, översättning och inledning av Ingmar Svanteson och Georg Wallstein. Skellefteå: Artos 2004, 184 s. [Del 3 af værk i 3 bind].

Johannes Chrysostomos

- 2001 Johannes Krysostomos: Opetuspuheita Johanneksen evankeliumista, part 1. Suom. Serafim Seppälä. (= Valamon luostarin julkaisuja 88), Heinävesi: Valamon luostari 2001, 323 s. [Homilier over Johannesevangeliet].
- 2002 ANDRÉN, Olof: Retorisk exeges hos Johannes Chrysostomos. i: *SEÅ* 67 (2002), 145-154.
- 2003 Johannes Chrysostomos: Ur den åttonde och fjortonde homilian över Romarbrevet, [oversat af Sten Hidal]. i: *SPB* 4 (2003), 129-142.
- 2003 Johannes Chrysostomos: Fastepredikan över Första Moseboken, Homilia 1, [oversat af Samuel Rubenson]. i: *SPB* 4 (2003), 143-152.
- 2003 Johannes Krysostomos: Opetuspuheita Johanneksen evankeliumista, part 2. Suom. Serafim Seppälä. (= Valamon luostarin julkaisuja 97), Heinävesi: Valamon luostari 2001, 324 s. [Homilier over Johannesevangeliet].

Johannes Moschos

- 2002 Johannes Moschos: Den andliga ängen [Pratum Spirituale]. Svensk översättning av Olof Andrén, med fackgranskning av Per Beskow. Skellefteå: Artos 2002, 90 s.

Johannes Rufus

- 2001 STEPPA, Jan-Eric: John Rufus and the World Vision of Anti-Chalcedonian Culture. Lund 2001, VIII+207 s. [Diss. Lund Univ. 2001].
- 2002 STEPPA, Jan-Eric: John Rufus and the World Vision of Anti-Chalcedonian Culture. (= Gorgias Dissertations, Early Christian Studies 1), Piscataway: Gorgias Press 2002, XXXVIII+196 s. [2. revideret oplag i 2005].

Julius Africanus

- 2003 Julius Africanus och Origenes: Ur en brevväxling om Daniels bok, [oversat af Sten Hidal]. i: *SPB* 4 (2003), 55-60.

Justin

- 2001 HANSEN, Jacob Kristoffer: Justin Martyrs fremstilling af dæmonerne i hans apologier – særligt i forhold til samtidens filosofiske kritik af de kristne. Cand.mag. speciale ved Københavns Universitet 2001.
- 2003 SKARSAUNE, Oskar: Jesus and the Jewish People according to Luke, Matthew and Justin. i: Lausanne Consultation on Jewish Evangelism. Seventh International Conference Helsinki 2003, ed. Kai Kjær-Hansen, Århus 2003, 107-115.
- 2004 Justin Martyr: Første Apologi. Oversatt av Jostein Garcia de Presno, forord ved Oskar Skarsaune. Oslo: Solum 2004, 107 s.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Kristus – Guds fornuft. Justin Martyr og logos-kristologien. i: Økumenisk Tid 3/2 (2004), 15-19.
- 2004 SKARSAUNE, Oskar: Indledning [til oversættelse af Justin Martyrs Første Apologi]. i: Justin Martyr, Første Apologi, oversatt av Jostein Garcia de Presno, forord ved Oskar Skarsaune, Oslo: Solum 2004.

Leo den Store

- 2003 Leo den store: Två predikningar. [Oversat af Anders Piltz]. i: SPB 4 (2003), 172-182.

Makarios den ældre

- 2001 Makarios andliga homilier. Urval i svensk översättning av Olof Andrén med inledning av Samuel Rubenson. Skellefteå: Artos 2001, 175 s.

Martin af Braga

- 2001 Martin av Braga: En förmaning till et enkelt folk, 574, [oversat af Stephan Borgehammar]. i: SPB 3 (2001), 293-306.

Maximos Bekender

- 2001 TOLLEFSEN, Torstein: Did St. Maximus the Confessor have a Concept of Participation? i: Studia Patristica 37, ed. M.F. Wiles & E.J. Yarnold, Leuven 2001, 618-625.
- 2002 Maksimos Bekjenneren: Fra de 400 paragrafer om Agape, oversatt av Tore Frost. i: Østkirken. Skrifter fra bysantinsk og ortodoks kristendom, ed. Christine Amadou, Oslo: De norske bokklubbene 2002, 113-126.
- 2003 TOLLEFSEN, Torstein: Maximos bekjenneren – deltakelse og guddommeliggjørelse. i: Ortodokse røster i Nord – en antologi ved Johannes Johansen, Kbh.: Hl. Silouan 2003, xx.

Novatian

- 2003 Ur Novatianus, De judiske matföreskrifterna, [oversat af Sten Hidal]. i: SPB 4 (2003), 80-87.

Origenes

- 2002 JACOBSEN, Anders-Christian: Kødets opstandelse? Mennesket og målet hos Irenæus og Origenes. Frederiksberg: Anis 2002, 320 s. [Bearbejdet udgave af Ph.D. afhandling fra 1999].
- 2003 Origenes: De principiis, fjärde boken, [oversat af Sten Hidal]. i: SPB 4 (2003), 24-54.
- 2003 Julius Africanus och Origenes: Ur en brevväxling om Daniels bok, [oversat af Sten Hidal]. i: SPB 4 (2003), 55-60.

- 2003 ENGBERG-PEDERSEN, Troels: Origen and the Philosophers of Alexandria. i: MCPL 18 (Lund 2003), 17-24.
- 2003 GILHUS, Ingvild Sælid: Dyr i antikken – Spiselige essenser og kulturelle konstruksjoner. i: NTT 104 (2003), 15-20.
- 2003 JACOBSEN, Anders-Christian: Logos – Physician and Teacher. Christology and Soteriology in Contra Celsum. i: Adamantius – Rivista del gruppo Italiano su »Origene e la tradizione alessandrina«, vol. 9 (Pazzini Editore 2003), 78-94.
- 2003 JACOBSEN, Anders-Christian: Origen on the human body. i: Origeniana Octava. Origen and the Alexandrian Tradition, (= Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium 164 A), ed. L. Perrone, Leuven: Peeters 2003, vol. I, 649-656.
- 2003 LUOMANEN, Petri: Where Did Another Rich Man Come From? The Jewish-Christian Profile of the Story About a Rich Man in the »Gospel of the Hebrews«. (Origen, Comm. in Matth. 15.14). i: Vigiliae Christianae 57 (2003), 243-275.
- 2004 Perspektiver på Origenes' Contra Celsum. Red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen. (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 165 s.
- 2004 BRO LARSEN, Kasper: Visdommen, hvor finder man den? Kristendommen som højeste visdom i Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 103-115.
- 2004 HYLDAHL, Jesper: Origenes og Bibelen. Den fortalte historie og den skjulte betydning. Allegori som apologetisk strategi i Origenes' Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 117-128.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Kelsos og Origenes. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 27-48.
- 2004 RUBENSON, Samuel: Reading Origen in the Egyptian Desert. i: MCPL 19 (2004), 44-50.
- 2004 PETERSEN, Anders Klostergaard: Origenes' Contra Celsum som apologi. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 49-68.
- 2004 THYSSEN, Henrik Pontoppidan:: Origenes og den græske filosofi. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 69-88.
- 2004 WILLERT, Niels: Etikken som apologetisk argument i Origenes' Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 129-149.
- 2004 PILGAARD, Aage: Kristendommen mellem jødisk og græsk tradition ifølge Origenes' Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af

René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 89-102.

Paulinus af Nola

2001 Paulinus av Nola: Brev 31, Till Sulpicius Severus, våren 403, [oversat af Stephan Borgehammar]. i: SPB 3 (2001), 149-158.

Paulus Silentarius

2002 RYDBECK, Lars : Att levandegöra ytan – självbiografiskt & idéhistoriskt om den grekiska ekfrasen med ett exempel från Paulus Silentarius. i: MCPL 17 (Lund 2002), 35-45.

Possidius

2003 DAGEMARK, Siver: Conversion in Augustine's Confessions and monastic separation from the world in Possidius' biography. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 85 (Roma 2003), 289-328. (= Le Confessioni di Agostino (402-2002): Bilancio e prospettive).

Prudentius

2002 VERDONER, Marie: Senantikens kulturmøde. Prudentius' Psychomachia fortolket. i: Transfiguration 4 (2002, nr. 2), 73-92.

Romanos

2003 Romanos Melodos: Ett ytterligare kontakion för Stora Fredagen till Herrens lidande och Guds föderskans klagan, [oversat af Kristina Alveteg]. i: SPB 4 (2003), 183-201.

2003 JOHANSEN, Johannes: Romanos Melodos – dramaturgen på Konstantinopels prekestol. i: Ortodokse røster i Nord – en antologi ved Johannes Johansen, Kbh.: Hl. Silouan 2003.

Severus af Antiokia

2003 STEPPA, Jan-Eric: Church, Students, and Revolts in Late Fifth Century Alexandria. i: MCPL 18 (Lund 2003), 25-35.

Tertullian

2001 MARTIN, Dale B.: Oppstandelseslegemets ideologi. i: Kropp og oppstandelse, red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus, Oslo 2001, 24-37. [Om Tertullian s. 34-37].

2002 CLAEISSON, Gösta: [Engelsk oversættelse af Tertullians skrift De pudicitia]. Udgivet på internet i 2002: www.tertullian.org. [Manuskript fra 1950'erne hos Charles Munier].

2003 HALLONSTEN, Gösta: Tertullian and Platonism – Some Remarks. i: For Particular Reasons – Studies in Honour of Jerker Blomqvist, ed. A. Piltz, Lund 2003, 113-127.

2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Tertullian – Kristi Stridsmand. i: Økumenisk Tid 3/4 (2004), 14-19.

Titus af Bostra

2004 PEDERSEN, Nils Arne: Smagte vi alle på æblet? Østkirkens lære om syndefaldet. i: PB 94 (2004), 333-338.

2004 PEDERSEN, Nils Arne.: Demonstrative Proof in Defence of God. A Study of Titus of Bostra's Contra Manichaeos. The Work's Sources, Aims and Relation to its Contemporary Theology. (= Nag Hammadi and Manichaean Studies 56), Leiden: Brill 2004, XV+575 s.

Zacharias Rhetor

- 2003 STEPPA, Jan-Eric: Church, Students, and Revolts in Late Fifth Century Alexandria. i: MCPL 18 (Lund 2003), 25-35.

B. SÆRLIGE EMNER

1. Bibelen som helhed

Generelt

- 2003 Svenskt patristiskt bibliotek. Huvudred. Samuel Rubenson. Band IV: Bibel och predikan, red. Sten Hidal. Skellefteå: Artos 2003, 210 s.

Fortolkningshistorie

- 2003 DAMGAARD, Finn: Hinsides typologisk og allegorisk fortolkning. En rekonstruktion af antikkens fortolkningsparadigme. i: DTT 66 (2003), 107-119.
- 2004 HYLDAHL, Jesper: Origenes og Bibelen. Den fortalte historie og den skjulte betydning. Allegori som apologetisk strategi i Origenes' Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 117-128.
- 2004 PEDERSEN, Nils Arne: Kristendom og skole i oldtidens Antiokia. i: DTT 67 (2004), 1-14.

2. Det gamle Testamente

Generelt

- 2003 BARTHOLDY, Henrik: Håndbog i gammeltestamentlig tekstkritik. Kbh.: Det Danske Bibelselskab 2003, 128 s. [Om oversættelser s. 27-39].

Græsk oversættelse

- 2001 Helsinki Perspectives on the Translation Technique of the Septuagint. Proceedings of the IOSCS Congress in Helsinki 1999. Ed. Seppo Sipilä & Raija Sollamo. (= Publications of the Finnish Exegetical Society 82), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2001, II+307 s.
- 2001 VOITILA, Anssi: Présent et imparfait de l'indicatif dans le Pentateuque grec. Une étude sur la syntaxe de traduction. (= Publications of the Finnish Exegetical Society 79), Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2001, XXXVIII+261 s.

Fortolkningshistorie

- 2001 SKARSAUNE, Oskar: Ordspråkene 8,22-31 som kristologisk tekst. i: TTK 72 (2001), 113-129.
- 2002 DAMGAARD, Finn: Antikke tolkninger af Abrahams ofring af Isak. Inter-tekstuelle læsninger af Genesis 22,1-19. Fra Jubilæerbogen til Augustin. Københavns Universitet 2002, 117 bl. [utrykt speciale].
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: The Importance of Genesis 1-3 in the Theology of Irenaeus. i: Zeitschrift für Antikes Christentum 8 (2004), 299-316.

3. Det nye Testamente

Fortolkningshistorie

- 2001 NØJGAARD, Rasmus: Tusindårsriget. En introduktion til oldkirkens tolkning af tusindårsriget i Johannes Åbenbaring 20,1-6. i: Tiden i bibelsk belysning, red. af Geert Hallbäck og Niels Peter Lemcke, (= Forum for Bibelsk Eksegese 11), København: Museum Tusculanum 2001, 101-128.
- 2004 FALKENBERG, René: »Se, jeg har lært jer den fuldkomnes navn«. Matthæus-evangeliets missionsbefaling og dåbsformel i Nag Hammadi-biblioteket. i: DTT 67 (2004), 96-108.

4. Apokryfer

Apokryfer generelt

- 2001 De gammeltestamentlige Pseudepigrapher. Anden udgave ved Bodil Ejrnæs og Benedikt Otzen. København: Det Danske Bibelselskab 2001, 958 s. [1. oplag 1953-1976].
- 2002 Nytestamentlige Apokryfer. Oversættelse, indledninger og noter ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. København: Det Danske Bibelselskab 2002, 569 s. [2. oplag 2005].
- 2002 Oldkristne tekster III: De apokryfe evangelier, i oversættelse med indledning og noter ved Søren Giversen. Herning: Poul Kristensen 2002, 503 s.
- 2004 KJÆR NIELSEN, Helge: Apologi i nytestamentlige apokryfer. i: Apologetik i Det Nye Testamente, ed. Aage Pilgaard, (= Antikken og kristendommen 2), Frederiksberg: Anis 2004, 143-173.

Apokryfe evangelier

- 2001 Apokryfe Evangelier. Oversatt av Einar Thomassen, innledende essay av Halvor Moxnes. (= Verdens hellige skrifter), Oslo: De norske bokklubbene 2001, LXX+271 s.
- 2001 SKOVMAND, Marianne Aagaard.: Et nyt Markusevangelium? i: Sfinx 24 (2001), 143-148.
- 2002 [Apokryfe evangelier]. i: Nytestamentlige Apokryfer. Oversættelse, indledninger og noter ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. København: Det Danske Bibelselskab 2002, 21-158.
- 2002 Oldkristne tekster III: De apokryfe evangelier, i oversættelse med indledning og noter ved Søren Giversen. Herning: Poul Kristensen 2002, 503 s.
- 2002 VANHOJA, Timo: Egerton evankeliumi teksteditio, käännös ja suhde synoptisiin evankeliumeihin. Helsinki 2002.
- 2004 VANHOJA, Timo: [The Status of the Egerton Gospel in Early Christianity]. i: TA 4/2004.

Agrafa (Jesusord)

- 2002 Thomasevangeliet med Jesusorden från Oxyrhynchus (P. Oxy. 1, 654, 655). Text med översättn. och anmärkn. av Bo Frid. Indledning och kommentar av Jesper Svartvik. Lund: Arcus 2002, 323 s. [2. udg. 2004].

Frelserens Dialog

- 2002 Frelserens Dialog. i: Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier, ved Søren Giversen, Herning 2002, 323-346

Hebræerevangeliet

- 2002 Hebræerevangeliet. i: Nytestamentlige Apokryfer. Oversættelse, indledninger og noter ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. København: Det Danske Bibelselskab 2002, 82-87.
- 2003 LUOMANEN, Petri: Where Did Another Rich Man Come From? The Jewish-Christian Profile of the Story About a Rich Man in the »Gospel of the Hebrews«. (Origen, Comm. in Matth. 15.14). i: *Vigiliae Christianae* 57 (2003), 243-275.

Jakobs Forevangelium

- 2002 Jakobs Forevangelium. i: Nytestamentlige Apokryfer. Oversættelse, indledninger og noter ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. København: Det Danske Bibelselskab 2002, 128-147.
- 2002 Jakobs Forevangelium. i: Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier, ved Søren Giversen, Herning 2002, 74-103.

Jakobsapokryfen

- 2002 Jakobsapokryfen. i: Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier, ved Søren Giversen, Herning 2002, 305-322.

Mariaevangeliet

- 2002 SKOVMAND, Marianne Aagaard: Helgeninde eller skøge? i: *Sfinx* 25 (2002), 146-151. [Om Maria Magdalene].
- 2002 Mariaevangeliet. i: Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier, ved Søren Giversen, Herning 2002, 347-371.

Nikodemusevangeliet

- 2002 Nikodemusevangeliet. i: Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier, ved Søren Giversen, Herning 2002, 409-456.
- 2004 WILLERT, Niels: Nikodemusevangeliet. Et kristent propagandaskrift midt i een brydningstid. (= *Patristik* 3), 2004, 32 s. Internetartikel på adressen: www.patristik.dk/Patristik3.pdf.

Petersakter

- 2002 Petersakterne. i: Nytestamentlige Apokryfer. Oversættelse, indledninger og noter ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. København: Det Danske Bibelselskab 2002, 302-351.
- 2002 BENGTTSSON, Sabina Szalinska: Peter, the Elusive Disciple – a Tapestry of Voices. i: *Lidelsens former og figurer*, red. Bodil Ejrnæs og Lone Fatum (= *Forum for Bibelsk Eksegese* 12), Kbh.: Museum Tusulanum 2002, 147-160.

Petersevangeliet

- 2002 Petersevangeliet. i: Nytestamentlige Apokryfer. Oversættelse, indledninger og noter ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen. København: Det Danske Bibelselskab 2002, 91-100.
- 2002 Petersevangeliet. i: Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier, ved Søren Giversen, Herning 2002, 395-408.

Sandhedens evangelium

- 2002 MAGNUSSON, Jörgen: Mardröm, uppvaknande och uppstigande i Sanningens evangelium. i: *Drömmarna och Gud. Essäer om att möte Gud i drömmen*, red. J. Peter Södergård & Erik Wallrup, Stockholm 2002, 41-57.

Thomasevangeliet

- 2001 PILGAARD, Aage: The Coptic Gospel of Thomas and Early Christian Creeds. i: *Mishkan* 34 (2001), 43-51.
- 2001 SKOVMAND, Marianne Aagaard: »Ordsprogsevangeliet«. i: *Carlsbergfondets årsskrift* 2001, 36-41.
- 2001 SVARTVIK, Jesper: Thomasevangeliet – evangelium enligt Jesu tvillingbror? i: *Svensk religionshistorisk årsskrift* 10 (2001), 110-138.
- 2001 [Oversættelse af Thomasevangeliet]. i: *Apokryfe Evangelier*, oversat af E. Thomassen, Oslo 2001, 25-57.
- 2002 Thomasevangeliet. [Indledt og oversat af Søren Giversen]. i: *Oldkristne tekster III, De apokryfe evangelier*, ved Søren Giversen, Herning 2002, 267-304.
- 2002 Thomasevangeliet. [Oversat af Jørgen V. Hansen]. i: *Nytestamentlige Apokryfer, oversættelse ...* ved Jørgen Ledet Christiansen og Helge Kjær Nielsen, København: Det Danske Bibelselskab 2002, 48-62.
- 2002 Thomasevangeliet med Jesusorden från Oxyrhynchus [P. Oxy. 1, 654, 655]. Text med översättning och anmärkningar av Bo Frid. Indledning och kommentar av Jesper Svartvik. Lund: Arcus 2002, 323 s. [2. udg. 2004].
- 2002 ASGEIRSSON, Jon Ma.: [Islandsk artikel: The Gospel of Thomas. The Original Scent of Christianity]. i: *Gangleri* 76 (2002), 17-20.
- 2002 SKOVMAND, Marianne Aagaard: Vise mænd og kloge kvinder i Thomasevangeliets lignelser. i: *Køn og Bibel. Skrifterne, kvinderne og kristendommene*, udg. af Christina Petterson m.fl., Frederiksberg: Anis 2002, 129-136.
- 2002 THOMASSEN, Einar: Jesu hemmelige ord. Thomasevangeliet og andre apokryfe evangelier. i: *P2-Akademiet Y* (Oslo 2002), 85-94.
- 2002 URO, Risto: Who Will Be Our Leader? Authority and Autonomy in the Gospel of Thomas. i: *Fair play. Diversity and Conflicts in Early Christianity. Essays in Honour of Heikki Räisänen*, ed. Ismo Dunderberg m.fl., (= *Supplements to Novum Testamentum* 103), Leiden 2002, 457-485.
- 2002 URO, Risto: Jos Tuomas olisi viides evankeliumi. i: *TA* 107 (2002), 544-554.
- 2003 URO, Risto: Thomas. Seeking the Historical Context of the Gospel of Thomas. Edinburgh: T & T Clark 2003, xi+186 s.
- 2004 BRO LARSEN, Kasper: Junior/Senior. Thomasevangeliet i visdomslitteraturens klassiske dilemma. i: *Collegium Biblicum's Årsskrift* 2004, 17-29.

5. Liturgi

Generelt

- 2003 RUBENSON, Samuel: Hänförelsens språk. Mysteriets liturgiska språkdräkt i fornkyrklig teologi. i: *Liturgi och språk = Årsbok för svenskt Gudstjänstliv* 78 (2003), 9-23.
- 2004 JØRGENSEN, Hans Henrik Lohfert: Cultic Vision – Seeing as Ritual. Visual and liturgical experiences on the Early Christian and Medieval Church. i: *The Appearances of Medieval Rituals. The Play og Construction and Modification*, ed. Nils Holger Petersen m.fl., (= *Disputatio* 3), Turnhout: Brepols 2004, xx.

Dåb og katekumenat

- 2003 BRANDT, Olof: The symbolism of water in early Christian baptisteries. i: Current Swedish archaeology 11 (Stockholm 2003), 11-24.
- 2003 LANGNES-ØYEN, Ola: Djevel og demon i senantik kristen dåp. En analyse af Kyrill af Jerusalems mystagogiske katekeser. i: Chaos 40 (2003), 29-45.
- 2003 SKÅNBERG, Tuve: Glömda gudstecken. Från fornkyrklig dopliturgi till allmogens bomärken. (= Bibliotheca historico-ecclesiastica Lundensis 45), Lund: Studentlitteratur 2003, 247 s. [Diss. Lund Univ. 2003].

Prædiken

- 2002 GLENTHØJ, Johannes B.: Oldkirkens syriske prædiken. Om himmel og himmelfart og prædikenen i dag. i: Kritisk forum for praktisk teologi 88 (2002), 46-58.
- 2003 Svenskt patristiskt bibliotek. Huvudred. Samuel Rubenson. Band IV: Bibel och predikan, red. Sten Hidal. Skellefteå: Artos 2003, 210 s.

Hymner og musik

- 2001 GLENTHØJ, Johannes B.: Josef og Maria – en syrisk vekselsang. i: PB 91 (2001), 1170-1173.
- 2001 PELTOMAA, Leena Maria: The Image of the Virgin Maria in the Akathistos Hymn. (= The Medieval Mediterranean 35), Leiden: Brill 2001, 242 s.
- 2003 FRØYSHOV, Stig: Den bysantinske kirkesangen i dens liturgiske kontekst. i: Ortodokse røster i Nord – en antologi ved Johannes Johansen, Kbh.: Hl. Silouan 2003, 125-131.
- 2004 TROELSGÅRD, Christian: Bethlehemsgang og byzantinsk kirkedigtning. i: Undervejs mod Gud. Rummet og rejsen i middelalderlig religiøsitet, red. af Mette Birkedal Bruun og Britt Istoft, København: Tusculanum 2004.

Bønner, tidebøn

- 2003 FRØYSHOV, Stig Simeon: L'Horologe "georgien" du Sinaiticus ibericus 34. Edition, traduction et commentaire. Disp. ved Sorbonne, Paris 2003 (ikke publiceret), 2 bind, 732 s. [Udgivet på mikrofilm i 2004].

Andre liturgiske emner

- 2003 AASGAARD, Reidar: Å sie verden rett farvel – Gravferdsskikker i antikken og den tidlige kirke. i: Klassisk Forum 1/2003, 59-75.

6. Fromhedsliv

Generelt

- 2002 SEPPÄLÄ, Serafim: Kerubim Silmin. [A History of Syriac asceticism]. Helsinki: Suomen itämainen seura 2002.
- 2002 SEPPÄLÄ, Serafim [Veli-Petri]: In Speechless Ecstasy. Expression and Interpretation of Mystical Experience in classical Syriac and Sufi Literature. (= Publications of the Institute for Asian and African Studies 2), Helsinki 2002, 341 s. [Diss. ved Helsinki Univ. 2002. Også tilgængelig på internettet].
- 2003 SEPPÄLÄ, Serafim: In Speechless Ecstasy. Expression and Interpretation of Mystical Experience in classical Syriac and Sufi Literature. (= Studia Orientalia 98), Helsinki: Helsinki Finnish Oriental Society 2003, VII+341 s. [Diss. ved Helsinki Univ. 2002].

- 2004 CLÉMENT, Olivier: Källor. Den kristna spiritualitetens ursprung. Översättning av Gerardus; fackgranskning av Per Beskow. Skellefteå: Artos 2004, 374 s. [Oversættelse af engelsk original: Sources].
- 2004 HÄGG, Tomas: Att plåga sin kropp för at frälsa sin själ? Motstridiga tendenser i senantikens asketiska praxis. i: Kampen om kroppen ... ed. Jostein Børtnes m.fl., (= Kulturstudier 37), Bergen-Kristiansand 2004, 31-48.
- 2004 STUBBERUP, Michael: Hjertebøn og østkirkens mystikere. Valby: Borgen 2004, 287 s.

Apostle, martyrer og helgener

- 2001 DAGEMARK, Siver: Panegyric Elements in some Fathers' Hagiographical Descriptions of Peter's and Paul's Lives in Rome. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 74 (2001), 191-231. (= Pietro e Paolo. Il loro rapporto con Roma nelle testimonianze antiche).
- 2001 ENDSJØ, Dag Øistein: Hvordan den hellige Antonios nådde paradiset i en gresk ødemark. i: Chaos 35 (2001), 17-23.
- 2001 RUBENSON, Samuel: Betragtelse over økenfædernes tænkespråk. Göteborg: Cordia 2001, 143 s.
- 2001 SKOVMAND, Marianne Aagaard: Døde- og martyrkult i den ældste koptiske kristendom. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 207-216.
- 2001 WITAKOWSKI, Witold: Ethiopic and Hebrew versions of the 'Legend of the Finding of the Holy Cross'. i: Studia Patristica 35, ed. M.F. Wiles & E.J. Yarnold, Leuven 2001, 535-543 [eller side 527-535].
- 2001 WITAKOWSKI, Witold: Theodoxia and her finding of the Holy Cross. An Ethiopic version of the Legend of the Finding of the Holy Cross in the Miracles of Mary. i: Miscellanea Aethiopica reverendissimo domino Stanislao Kur septuagenario oblata, (= Warszawskie Studia Teologiczne 12:2, Warszawa 1999, publiceret 2001), 253-269.
- 2002 FATUM, Lone: Lidelsens politik - fra Paulus til Perpetua. i: Lidelsens former og figurer, red. Bodil Ejrnæs og Lone Fatum (= Forum for Bibelsk Eksegese 12), Kbh.: Museum Tusulanum 2002, 216-240.
- 2002 SKARSAUNE, Oskar: Hva er og gjør en apostel? Noen trekk fra det eldste apostelbildet. i: Refleks 1 (Oslo 2002), 29-39.
- 2002 SKOVMAND, Marianne Aagaard: Helgeninde eller skøge? i: Sfinx 25 (2002), 146-151. [Om Maria Magdalene].
- 2003 BALLING, Jakob: Martyrium som apokalyptik. i: Jakob Balling, Historisk kristendom, Kbh. 2003, 61-67. [Dansk version af engelsk original 1994: Martyrdom as Apocalypse].
- 2004 RUBENSON, Samuel: Ökenfædernes väg från söndring till helhet. i: Finsk Tidskrift (2004), 81-95.

Munkevæsen

- 2002 NORDERVAL, Øyvind: Da benediktinerne overtok det antikke romerske villaliv. i: NTT 103 (2002), 30-38.
- 2002 NORDERVAL, Øyvind: The Benedictine transformation of the Roman villa life. i: Frascati (RM). Contributo allo studio topografico della villa romana, [af] Massimiliano Valenti m.fl., (= Acta ad archaeologiam et artium historiam

pertinentia, Institutum Romanum Norvegiae, vol. 16, N.S. 2), Roma: Bardi 2002, 31-38.

- 2004 RUBENSON, Samuel: Wisdom, Paraenesis and the Roots of Monasticism. i: Early Christian Paraenesis in Context, ed. J. Starr & T. Engberg Pedersen, (= Beihefte zur Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft ... 125), Berlin 2004, 521-534.

Diakoni

- 2001 IVERSEN, Hans Raun: Hvad er diakoni og diakonat egentlig? i: Diakoni – en integreret dimension i folkekirkens liv, red. Karsten Nissen, Kbh.. Aros 2001, 16-48. [Om diakoni i oldkirken s. 23-25].

7. Organisation og embede

Koncilier og kirkeret

- 2002 ALEXANDERSON, Bengt: Collatio Carthaginiensis. Konferensen i Karthago år 411. i: KÅ 102 (2002), 9-20.
- 2002 DAGEMARK, Siver: Examples of excommunicatio, paenitentia and reconciliatio in the African councils. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 78 (Roma 2002), 167-234. (= I concili delle cristinità occidentale secoli III-V).
- 2003 ALEXANDERSON, Bengt: Gesta Collationis Carthaginiensis. Loci nonnulli cum editione Lancelli comparati. i: Augustinianum 42 (2003), 415-444.
- 2004 ALEXANDERSON, Bengt: Après la Conférence de Carthage (411). Augustin et les réactions des Donatistes. i: Studia Ephemeridis Augustinianum 90 (Roma 2004), 195-203. (= XXXII Incontro di studiosi dell'antichità cristiana, Roma, 8-10 maggio 2003).

Embede

- 2001 RAIKAS, Kauko K.: Die social-rechtliche Funktion des Bischofamtens bei Augustin. Fünf Untersuchungen zur sozialen und rechtlichen Funktion Augustins in seinem Bischofsamt. (= Joensuun yliopiston teologisia julkaisuja 3), Joensuu 2001, 162 s. [Diss. Juensuu 2001].
- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: The Ordination of Women. To Nurture Tradition by Continuing Inculturation. i: From Patristics to Matristics, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 275-287 [Genoptryk fra StudiaTheologica 46 (1992), 3-13]
- 2002 DUFFY, Eamon: Helgon och syndare. En bok om påvornas historia. Svensk översättning av Olof Andrén och Per Beskow. Skellefteå: Artos 2002, 462 s.

Mission

- 2004 SKARSAUNE, Oskar: Evangeliet fra Jerusalem til jordens ender. Kirkehistorie i misjonshistorisk lys. i: Missiologi i dag, ed. Jan-Martin Berentsen m.fl., 2 utg., Oslo: Universitetsforlaget 2004, 77-85.
- 2004 SKARSAUNE, Oskar: Misjonstenkningen i oldtiden og middelalderen. i: Missiologi i dag, ed. Jan-Martin Berentsen m.fl., 2 utg., Oslo: Universitetsforlaget 2004, 85-105.

8. Dogmehistorie og symbolik

Generelt

- 2001 SKARSAUNE, Oskar: Og Ordet ble kjød. Studier i oldkirkens teologi. Oslo: Luther 2001, 300 s.

- 2001 SKARSAUNE, Oskar: Skriftens autoritet i Oldkirken. i: Troens skønne skat – den hellige skrift og bekvjennelsen, red. Arvid Tångberg m.fl., (= Arkenhefte, ny serie 7), Råde 2001, 22-31.
- 2001 THUNBERG, Lars: Den gudomliga ekonomin – Fornkyrkliga perspektiv. Skellefteå: Artos 2001, 295 s
- 2004 PEDERSEN, Nils Arne: Kristendom og skole i oldtidens Antiokia. i: DTT 67 (2004), 1-14.

Øversættelser af bekvjennelsesskrifter

- 2001 NØRGAARD-HØJEN, Peder: Den Danske Folkekirkes bekvjennelsesskrifter. Tekst og øversættelse. Frederiksberg: Anis 2001, 320 s.

Afhandlinger om trosbekvjennelser generelt

- 2001 NØRGAARD-HØJEN, Peder: Den Danske Folkekirkes bekvjennelsesskrifter. Kommentar. Frederiksberg: Anis 2001, 464 s.
- 2001 PILGAARD, Aage: The Coptic Gospel of Thomas and Early Christian Creeds. i: Mishkan 34 (2001), 43-51.
- 2001 SKARSAUNE, Oskar: The Making of the Creeds. i: Mishkan 34 (2001), 20-35.
- 2003 HÄGGLUND, Bengt: Sanningens regel. Regula Veritatis. Trosregeln och den kristna traditionens struktur. Skellefteå: Artos 2003, 143 s.

Apologetik

- 2004 BRO LARSEN, Kasper: Visdommen, hvor finder man den? Kristendommen som højeste visdom i Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 103-115.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Apologetik – et forsøg på en definition. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 13-26.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: Apologetik – religiøs konflikt i antikken. i: Årsskrift for Det Teologiske Fakultet, Aarhus Universitet 2004, 16-23.
- 2004 KAHLOS, Maijastina: Incerti in Between – Moments of Transition and Dialogue in Christian Apologetics. i: Parola del Passato 59 (2004), xx.
- 2004 PETERSEN, Anders Klostergaard: Origenes' Contra Celsum som apologi. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 49-68.

Gudsforståelse

- 2001 BØRRESEN, Kari Elisabeth: Female Godlanguage in Christian Spirituality. i: Spirituality and Society in the New Millenium, ed. Ursula King, Brighton 2001, 35-49.

Antropologi

- 2001 A Immagine di Dio. Modelli di genere nella tradizione giudaica e cristiana. Ed. Kari Elisabeth Børresen. Roma 2001. [Rev. udg. af udgivelse fra 1991/1995].
- 2001 Kropp og oppstandelse. Red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus. Oslo: Pax 2001, 170 s.

- 2001 BØRRESEN, Kari Elisabeth: *Matristics. Ancient and Medieval Church Mothers. i: Gender and Religion in Europe*, ed. Kari Elisabeth Børresen & Sofia Boesch Gajano, Roma 2001, xx.
- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: *Ancient and Medieval Church Mothers. i: From Patristics to Matristics*, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 145-169.
- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: *La Féminologie d'Augustin. i: From Patristics to Matristics*, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 61-89.
- 2002 BØRRESEN, Kari Elisabeth: *Gender and Exegesis in The Latin Fathers. i: From Patristics to Matristics*, ed. Ø. Norderval, Roma 2002, 49-60.
- 2002 *Naturlig sex? Seksualitet og kjønn i den kristne antikken*. Red. Halvor Moxnes m.fl. Oslo: Gyldendal akademisk 2002, 236 s.
- 2003 MOXNES, Halvor: *Det kristne menneske – konstruksjon av ny identitet i antikken. i: NTT 104 (2003)*, 3-7.
- 2003 VIDÉN, Gunhild: *Systemskifte, ny identitet och redefinition för kristna konvertiter i antiken? i: NTT 104 (2003)*, 8-14.
- 2004 BØRRESEN, Kari Elisabeth (ed): *Christian and Islamic Gender Models. (= Studi Tardi Antichi 2)*, Rom 2004, 218 s.
- 2004 BØRRESEN, Kari Elisabeth: *La féminologie d'Augustin et les droits humains des femmes. i: Melanges offert à T.J. van Bavel*, ed. B. Brunnings & J. Lam Cong Ouy, (= Augustiniana 54), Louvain 2004, 325-341.

Kristologi

- 2001 SKARSAUNE, Oskar: *Og Ordet ble kjød. Studier i oldkirkens teologi*. Oslo: Luther 2001, 300 s.

Soteriologi

- 2001 RUBENSON, Samuel: *Kroppens oppstandelse i martyrakter och helgonbiografier. i: Kropp og oppstandelse*, red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus, Oslo 2001, 134-154.
- 2004 JACOBSEN, Anders-Christian: *Et oldkirkeligt perspektiv på forsoningstanken. i: Kritisk forum for praktisk teologi 24, nr. 95 (2004)*, 2-17.
- 2004 PEDERSEN, Nils Arne: *Smagte vi alle på æblet? Østkirkens lære om syndefaldet. i: PB 94 (2004)*, 333-338.

Etik og parenese

- 2001 TOLLEFSEN, Torstein: *The Ethical Consequences of the Christian Conception of Nature as Created by God. i: St. Vladimir's Theological Quarterly 45 (2001)*, 395-408.
- 2004 *Early Christian Paraenesis in Context*, ed. James Starr & Troels Engberg-Pedersen. (= Beihefte zur Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft ... 125), Berlin: Walter de Gruyter 2004, vii + 616 s.
- 2004 RUBENSON, Samuel: *Wisdom, Paraenesis and the Roots of Monasticism. i: Early Christian Paraenesis in Context*, ed. J. Starr & T. Engberg Pedersen, (= Beihefte zur Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft ... 125), Berlin 2004, 521-534.
- 2004 TOLLEFSEN, Torstein: *Kristen etikk – fra en patristisk synsvinkel. i: For Guds skyld?*, ed. Svein Rise, Trondheim: Tapir 2004, 81-102.
- 2004 WILLERT, Niels: *Etikken som apologetisk argument i Origenes' Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum*, red. af René Falkenberg

- & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 129-149.
- 2004 AASGAARD, Reidar: "Brotherly advice" – Christian siblingship and New Testament paraenesis. i: Early Christian Paraenesis in Context, (= Beihefte zur Zeitschrift für die neutestamentlichen Wissenschaft und Kunde der älteren Kirche 125), Berlin 2004, part 3, 237-266.
- Andre dogmehistoriske emner*
- 2002 LYBECKER, Bente: Maria i skrift og tradition. i: Køn og Bibel. Skrifterne, kvinderne og kristendommen, udg. af Christina Petterson m.fl., Frederiksberg: Anis 2002, 129-136.
- 2003 PETERSEN, Anders Klostergaard: The Notation of Demon. Open Questions to a Diffuse Concept. i: Die Dämonen. Demons. Die Dämonologie der israelitisch-jüdischen und frühchristlichen Literatur im Kontext ihrer Umwelt ..., eds. A. Lange m.fl., Tübingen 2003, 23-41.
- 2003 AASGAARD, Reidar: Å skrive seg inn i evigheten. Liv og død i antikke og tidligkristne gravinnskrifter. i: Historie (2003), 50-61.

9. Kristendommen og senantikken religion

Generelt

- 2002 The Nag Hammadi Texts in the History of Religions. Proceedings of the international conference at the Royal Academy of Sciences and Letters in Copenhagen, September 19-24, 1995 ... ed. Søren Giversen m.fl. (= Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Historisk-filosofiske skrifter 26), Kbh. 2002, 228 s.
- 2002 PETERSEN Tage: Hermetic Dualism? CH VI against the Background of Nag Hammadi Dualistic Gnosticism. i: The Nag Hammadi Texts in the History of Religions ... ed. Søren Giversen m.fl., Kbh. 2002.
- 2002 PODEMANN SØRENSEN, Jørgen: COOYN – The Late Egyptian Background of Gnosis. i: The Nag Hammadi Texts in the History of Religions ... ed. Søren Giversen m.fl., Kbh. 2002, 137-145.
- 2003 PETERSEN, Tage: »Alt kommer jo an på øjet, der ser«. En analyse af kosmologien i de såkaldt dualistiske tekster i Corpus Hermeticum. Ph.d. afhandling, København 2003, 224 s.
- 2002 KAHLOS, Maijastina: Pompa diaboli – Debatten över hedniska stadsfester i den kristna apologetiken på 300- och 400-talet. i: MCPL 17 (Lund 2002), 27- 34.
- 2002 GRADEL, Ittai: Emperor worship and Roman religion. Oxford: Oxford University Press 2002, XVI+398 s. [Nyt oplag 2004].

Jødedommen

- 2001 The Synagogue of Ancient Ostia and the Jews of Rome, ed. by Birger Olsson, Dieter Mitternacht and Olof Brandt. (= Skrifter utgivna av Svenska institutet i Rom 4:o, vol. 57), Jonsered: Åström 2001, 202 s.
- 2001 RUNESSON, Anders: The Origins of the Synagogue. A Socio-Historical Study. (= Coniectanea Biblica, New Testament Series 37), Stockholm: Almqvist & Wiksell 2001, 573 s. [Diss. Lund 2001].
- 2001 ZETTERHOLM, Magnus: A Struggle Among Brothers. An Interpretation of the Relations Between Jews and Christians in Ostia. i: The Synagogue of Ancient

- Ostia and the Jews of Rome, (= Skrifter utgivna av Svenska institutet i Rom 4:o, vol. 57), Stockholm: Åström 2001, 101-113.
- 2001 ZETTERHOLM, Magnus: Synagogue and Separation. A Social-Scientific Approach to the Formation of Christianity in Antioch. Lund 2001, XII+336 s. Diss. ved Lund Univ. 2001.
- 2002 SKARSAUNE, Oskar: In the Shadow of the Temple. Jewish Influences on Early Christianity. Downers Grove Ill.: Inter Varsity Press 2002, 455 s. [2. oplag 2004].
- 2003 The Ancient Synagoge from Its Origins until 200 C.E. Papers presented at an International Conference at Lund University October 14-17, 2001, ed. Birger Olsson and Magnus Zetterholm. (= Coniectanea Biblica, New Testament Series 39), Stockholm: Almqvist & Wiksell 2003, 570 s.
- 2003 SKARSAUNE, Oskar: From the Jewish Messiah to the Creed of the Church. i: Lausanne Consultation on Jewish Evangelism. Seventh International Conference Helsinki 2003, ed. Kai Kjær-Hansen, Århus 2003, 71-80.
- 2003 ZETTERHOLM, Magnus: The Formation of Christianity in Antioch. A Social-Scientific Approach to the Separation Between Judaism and Christianity. (= Routledge Early Church Monographs), London and New York: Routledge 2003, xiv+272 s.
- 2004 PILGAARD, Aage: Kristendommen mellem jødisk og græsk tradition ifølge Origenes' Contra Celsum. i: Perspektiver på Origenes' Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 89-102.

Gnosticisme generelt

- 2001 DUNDERBERG, Ismo & Antti Marjanen: Nag Hammadin kätkeyty viisau. Gnostilaisia ja muita varhaiskristillisiä tekstejä. (The Hidden Wisdom of Nag Hammadi: Gnostic and Related Early Christian Texts). Helsinki: WSOY 2001. [23 Nag Hammadi dokumenter og andre tilsvarende tekster oversat til finsk af Ismo Dunderberg, Antti Marjanen, Erja Salmenkivi, Risto Uro].
- 2001 ENGSTRØM, Erik: Kristne eller kættere. i: Sfinx 24 (2001), 127-131.
- 2001 GILHUS, Ingvild Sælid: 'Glad og leende over korset ... '. Den gnostiske utfordringen. i: Kropp og oppstandelse, red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus, Oslo 2001, 112-127.
- 2001 HYLDAHL, Jesper: »Gnosticisme« eller »Gnosis«? Overvejelser over en vanskelig forskningsterminologi. i: DTT 64 (2001), 111-129.
- 2001 LUNDHAUG, Hugo: »Gnostisisme« og »Valentianisme«. To problematiske kategorier i studiet af Nag Hammadibiblioteket og tidlig kristendom. i: Chaos 36 (2001), 27-43.
- 2001 PEARSON, Birger A.: Early Christianity and Gnosticism in the History of Religions. i: Studia Theologica 55 (2001), 81-106.
- 2001 THOMASSEN, Einar: Et gnostisk syn på oppstandelsen. i: Kropp og oppstandelse, red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus, Oslo 2001, 128-133. [Indeholder oversættelse af »Brevet til Rheginos« (om opstandelsen)].
- 2002 DUNDERBERG, Ismo: Valentinoksen koulukunta. i: TA 107 (2002), 568-579.

- 2002 Gnostiske skrifter. Utvalgt, oversatt og med et innledende essay av Ingvild Sælid Gilhus og Einar Thomassen. (= Verdens hellige skrifter), Oslo: De norske bokklubbene 2002, XLVI+267 s.
- 2002 MAGNUSSON, Jörgen: Mardröm, oppvaknande och uppstigande i Sanningens evangelium. i: Drömmarna och Gud. Essäer om att möte Gud i drömmen, red. J. Peter Södergård & Erik Wallrup, Stockholm 2002, 41-57.
- 2002 MARJANEN, Antti: The Mother of Jesus or Mary Magdalene? The Identity of Mary in the So-Called Gnostic Christian Texts. i: Which Mary? The Marys of Early Christian Tradition, ed. F. Stanley Jones, (= SBL Symposium Series 19), Atlanta: SBL 2002, 31-41.
- 2004 DUNDERBERG, Ismo: Valentinian Teachers in Rome. i: Christians as a Religious Minority in a Multicultural City. Modes of Interaction and Identity Formation in Early Imperial Rome, ed. M. Labahn & J. Zangenberg, (= Journal for the Study of the New Testament, Supplement Series 243), London: T&T Clark 2004, 157-174.
- 2004 HYLDAHL, Jesper: Den gnostiske myte som retorik. i: DTT 67 (2004), 241-258.
- 2004 MARJANEN, Antti (ed.): Was there a gnostic religion? (= Suomen eksegetisessä seurassa julkaisuja 87), Helsinki: Finnish Exegetical Society 2004.

Enkelte gnostiske tekster

- 2002 MARJANEN, Antti: The Suffering of One Who is a Stranger to Suffering. The Crucifixion of Jesus in the Letter of Peter to Philip. i: Fair play. Diversity and Conflicts in Early Christianity. Essays in Honour of Heikki Räisänen, ed. Ismo Dunderberg m.fl., (= Supplements to Novum Testamentum 103), Leiden 2002, 487-498.
- 2003 Grundlaget for erkendelse. Teksterne Eugnostos' brev og Sophia Jesu Christi fra Nag Hammadi-biblioteket og Berlinergnostikeren. I oversættelse med indledning og kommentar ved René Falkenberg og Jesper Hyldahl. (= Bibel og Historie 25), Århus: Aarhus Universitetsforlag 2003, 203 s.
- 2004 FALKENBERG, René: »Se, jeg har lært jer den fuldkomnes navn«. Matthæusevangeliets missionsbefaling og dåbsformel i Nag Hammadi-biblioteket. i: DTT 67 (2004), 96-108.

Andre senantikke religioner

- 2001 RYEN, Jon Olav: Mandeerne i Irak og Iran. Gnostisk religionssamfunn med jødiske røtter. i: TTK 72 (2001), 229-245.
- 2002 PEDERSEN, Nils Arne: Über einen manichäisch-koptischen Hymnus von der Erlösung der Seele (Das manichäische Psalmenbuch, Teil I: Faksimileausgabe Band III, Tafel 127-128). i: The Nag Hammadi Texts in the History of Religions ... ed. Søren Giversen m.fl., Kbh. 2002, 199-210.
- 2003 HÄGG, Tomas: The Life of Mani in the Context of Graeco-Roman Spiritual Biography. i: For Particular Reasons – Studies in Honour of Jerker Blomqvist, ed. A. Piltz, Lund 2003, 149-163.

10. Kristendommen og senantikkenes kultur og samfund

Kultur generelt

- 2001 PETERSEN, Anders Klostergaard: Fønix mellem tradition og nybrud. Inkulturationsproblemet i den tidlige kristendom. i: DTT 64 (2001), 189-212.

- 2002 BALLING, Jakob: Nogle kristne dannelsestraditioner. i: *Dannelse, Uddannelse, Universiteter*. Festskrift til Henning Lehmann den 31. januar 2002, red. af Carsten Bach-Nielsen, Århus: Aarhus Universitetsforlag 2002, 26-40. [Bl.a. om Origenes og Augustin.].
- 2002 KAHLOS, Maijastina: Vettius Agorius Praetextatus – a senatorial life in between. (= *Acta Instituti Romani Finlandiae* 26), Roma: Institutum Romanum Finlandiae 2002, 280 s.
- 2002 KAHLOS, Maijastina: Väliinpuotoajien ja epäröivien historia – incerti myöhäsantiikissa ja Jumalan yhteisössä [In-between Figures in History? Incerti in Late Antiquity and in the City of God]. i: *TA* (2002), xx.
- 2002 NORDERVAL, Øyvind: The Benedictine transformation of the Roman villa life. i: *Frascati (RM). Contributo allo studio topografico della villa romana*, [af] Massimiliano Valenti m.fl., (= *Acta ad archaeologiam et artium historiam pertinentia, Institutum Romanum Norvegiae*, vol. 16, N.S. 2), Roma: Bardi 2002, 31-38.
- 2002 NORDERVAL, Øyvind: Da benedikterne overtok det antikke romerske villaliv. i: *NTT* 103 (2002), 30-38.
- 2002 PETERSEN, Anders Klostergaard: Kristendom og hellenisme – en skæbnesvanger konstruktion. i: *RT* 41 (2002), 51-75.
- 2003 CASTRÉN, Paavo: Kulturlivet och utbildningen i Athen under senantikens. i: *Bilden av Athen genom tiderna ...* ed. Jerker Blomqvist, Lund 2003, 98-102.
- 2003 HALLONSTEN, Gösta: Athen och Jerusalem – motsättningen mellan 'grekiskt' och 'hebreiskt' i teologihistorien. i: *Bilden av Athen genom tiderna ...* ed. Jerker Blomqvist, Lund 2003, 103-121.
- 2003 PETERSEN, Anders Klostergaard: Between Old and New. The Problem of Acculturation Illustrated by the Early Christian Usage of the Phoenix Motif. i: *Jerusalem, Alexandria, Rome. Studies in Ancient Cultural Interaction in Honour of A. Hilhorst*, eds. F. Garzía Martínez and G.P. Luttikhuisen, (= *Supplements to the Journal for the Study of Judaism* 82), Leiden and Boston 2003, 147-164.
- 2004 ENGBERG, Jakob: Reaktionen på kristendommen i Romerriget. Omvendelse og modstand ca. år 50 – 250. Odense: Syddansk Universitet 2004, 391 s. (ph.d. afhandling, elektronisk publikation).
- 2004 HÄGG, Tomas: Apollonios of Tyana – Magician, Philosopher, Counter-Christ. The Metamorphoses of a Life. i: *Tomas Hägg: Parthenope. Selected Studies in Ancient Greek Fiction (1969-2004)*, ed. Lars Boje Mortensen & Tormod Eide, København 2004, 379-404.

Filosofi

- 2001 SAXE, Poul: Grundholdninger – entydighed og dialog i filosofiens og teologiens historie. Frederiksberg: Multivers 2001, 255 s.
- 2002 GRØNKJÆR, Niels: Kristendom mellem gnosis og ortodoksi. En systematisk undersøgelse af Augustins indoptagelse af platonismen. (= *Acta Jutlandica* 77.3 / *Teologisk serie* 20), Århus: Aarhus Universitetsforlag 2002, 424 s. [Disputats ved Aarhus Univ. 2002].
- 2002 TOLLEFSEN, Torstein: Platonismen som forudsætning for kirkefedrenes tenkning. i: *MCPL* 17 (2002), 20-26.

- 2003 HALLONSTEN, Gösta: Athen och Jerusalem – motsättningen mellan ‘grekiskt’ och ‘hebreiskt’ i teologihistorien. i: Bilden av Athen genom tiderna ... ed. Jerker Blomqvist, Lund 2003, 103-121.
- 2003 HALLONSTEN, Gösta: Tertullian and Platonism – Some Remarks. i: For Particular Reasons – Studies in Honour of Jerker Blomqvist, ed. A. Piltz, Lund 2003, 113-127.
- 2003 HYLDAHL, Jesper: Det religiøse sprogs dynamik. Forholdet mellem Guds transcens og menneskets sprog i 2. til 3. århundredes gnostiske og kristne tænkning. Ph.d.-afhandling ved Aarhus Universitet, dec. 2003, 233 s.
- 2003 ENGBERG-PEDERSEN, Troels: Origen and the Philosophers of Alexandria. i: MCPL 18 (Lund 2003), 17-24.
- 2004 THYSEN, Henrik Pontoppidan: Origenes og den græske filosofi. i: Perspektiver på Origenes’ Contra Celsum, red. af René Falkenberg & Anders-Christian Jacobsen, (= Antikken og Kristendommen 1), København: Anis 2004, 69-88.

Sociale forhold

- 2001 MONTGOMERY, Hugo: Kristna, hedningar och upproriska slaver. Kring ett kyrkligt möte från Konstantins tid. i: Klassisk Forum 1/2001, 24-30.

Kristenforfølgelser

- 2004 ENGBERG, Jakob: Reaktionen på kristendommen i Romerriget. Omvendelse og modstand ca. år 50 – 250. Odense: Syddansk Universitet 2004, 391 s. (ph.d. afhandling, elektronisk publikation).

11. Arkæologi, kunst og arkitektur

Arkæologi

- 2001 BRANDT, Olof: Råttgift och kupoler – att studera Lateranbaptisteriet. i: Humanist vid Medelhavet ..., Stockholm 2001, 24-30.
- 2003 BRANDT, Olof: The symbolism of water in early Christian baptisteries. i: Current Swedish archaeology 11 (Stockholm 2003), 11-24.

Kunst

- 2001 Imperial art as Christian art – Christian art as imperial art. Expression and meaning in art and architecture from Constantine to Justinian, ed. J. Rasmus Brandt & Olaf Steen. (= Acta ad archaeologiam et artium historiam pertinentia 15, n.s. 1), Roma: Bardi 2001, 336 s.
- 2001 Late Antiquity – art in context, ed. by Jens Fleischer ... (= Acta hyperborea 8), København: Museum Tusulanum 2001, 285.
- 2001 FREDERIKSEN, Hans Jørgen: Ægyptisk indflydelse på irsk og angelsaksisk kunst i 700- og 800-tallet. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 243-257.
- 2001 THUESEN, Ingolf: Betlehem anno 447. i: Sfinx 24 (2001), 155-160.
- 2001 TORP, Hjalmar: Um décor de voûte controversé. L’ornementation ‘sassanide’ d’une mosaïque de la Rotonde de Saint-Georges à Thessalonique. i: Acta ad archaeologiam et artium historiam pertinentia 15 n.s. 1 (2001), 295-316.
- 2002 TORP, Hjalmar: Dogmatic Themes in the Mosaics of the Rotunda at Thessaloniki. i: Arte medievale n.s. 1.1 (2002), 11-34.

- 2002 TORP, Hjalmar: Les mosaïques de la Rotonde de Thessalonique. L'arrière-fond conceptuel des images d'architecture. i: Cahiers archéologiques 50 (2002), 3ff.
- 2003 KIILERICH, Bente: De hellige tre konger i Petra. i: Kirke og Kultur 2003, 299-337.
- 2003 TORP, Hjalmar: Jesu grav i tidligkristne bilder. i: Kirke og Kultur 2003, 285-298.

Arkitektur

- 2003 FABRICIUS HANSEN, Maria: The eloquence of appropriation – Prolegomena to an understanding of Spolia in Early Christian Rome. (= Analecta Romana Instituti Danici, Supplementum 33), Rom: l'Erma di Bretschneider 2003, 339 s.
- 2004 BILDE, Per: Fra huskult til basilika. Udviklingen af tidlig kristen arkitektur fra Det Nye Testaments 'huse', den kristne kultbygning i Dura-Europos og andre tidlige kultbygninger til Kejser Konstantins basilikaer. i: RT 45 (2004), 3-20.
- 2004 FABRICIUS HANSEN, Maria: De døde byer. i: Sfinx 27 (2004), 118-123. [Om tidligkristne kirker i det nordvestlige Syrien].
- 2004 FLEISCHER, Jens: Living Rocks and locus amoenus. Architectural Representations of Paradise in Early Christianity. i: The Appearances of Medieval Rituals. The Play og Construction and Modification, ed. Nils Holger Petersen m.fl., (= Disputatio 3), Turnhout: Brepols 2004, xx.
- 2004 FREDERIKSEN, Hans Jørgen: Thessalonikis kirker. i: Sfinx 27 (2004), 72-78.
- 2004 JØRGENSEN, Hans Henrik Lohfert: Cultic Vision – Seeing as Ritual. Visual and liturgical experiences on the Early Christian and Medieval Church. i: The Appearances of Medieval Rituals. The Play og Construction and Modification, ed. Nils Holger Petersen m.fl., (= Disputatio 3), Turnhout: Brepols 2004, xx.

C. KIRKE OG KRISTENDOM GENERELT I DEN PATRISTISKE PERIODE

Generelle kirkehistoriske fremstillinger (hele perioden)

- 2003 BALLING, Jakob: Oldkirken. i: Fønix 27 (2003), 66-77.
- 2004 HÄGG, Henny Fiskå: Oldkirken. Kristendommen i Romerriket 30-395. Oslo: Fagbokforlaget 2004, 108 s.

Enkelte lande og områder (hele perioden)

- 2001 Arven fra Ægypten. Bind I: Beundring og frygt. Kristendom og visdom. Red. Erik Christiansen. Århus: Sfinx 2001, 327 s.
- 2001 BILDE, Per: Ægypten i jødiske og kristne tekster fra hellenistisk-romersk tid. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 187-206.
- 2001 GRAVGAARD, Anne-Mette: Ægyptisk arvegods i østlig og vestlig kristendom. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 217-226.
- 2001 SKOVMAND, Marianne Aagaard: Døde- og martyrkult i den ældste koptiske kristendom. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 207-216.

- 2001 SKARSAUNE, Oskar: Korset i lotusblomsten. Den glemte kristendomshistorien i Asia. i: Det Norske Videnskaps-Akademi, Årsbok 1997, Oslo: Det Norske Videnskabsakademi 2001, 276-294.
- 2001 ZETTERHOLM, Magnus: A Struggle Among Brothers. An Interpretation of the Relations Between Jews and Christians in Ostia. i: The Synagoge of Ancient Ostia and the Jews of Rome, (= Skrifter utgivna av Svenska institutet i Rom 4:o, vol. 57), Stockholm: Åström 2001, 101-113.
- 2001 ZETTERHOLM, Magnus: Synagogue and Separation. A Social-Scientific Approach to the Formation of Christianity in Antioch. Lund 2001, XII+336 s. Diss. ved Lund Univ. 2001.
- 2002 MONTGOMERY, Hugo: Fearing the Violence of the Slaves – Paganism and Christianity in the Spanish Countryside. i: Eranos 100 (2002), 137-145.
- 2002 Studies on the History of Late Antique and Christian Nubia. Ed. T. Hägg m. fl. (= Variorum Collected Studies Series CS 748), Aldershot: Ashgate 2002, 270 s.
- 2003 PEARSON, Birger A.: Cracking a Conundrum – Christian Origins in Egypt. i: Studia Theologica 57 (2003), 61-75.
- 2003 STOFFREGEN PEDERSEN, Kirsten: Pilgrims and ascetics from Africa. The Ethiopian Church and community in Jerusalem. i: The Christian communities of Jerusalem and the Holy Land. Studies in history, religion and politics, ed. Anthony O'Mahony, Cardiff: University of Wales 2003, xx.
- 2003 ZETTERHOLM, Magnus: The Formation of Christianity in Antioch. A Social-Scientific Approach to the Separation Between Judaism and Christianity. (= Routledge Early Church Monographs), London and New York: Routledge 2003, xiv+272 s.

Den efterapostolske tid (ca. 70 – ca. 140)

- 2001 BILDE, Per: En religion bliver til. En undersøgelse af kristendommens forudsætninger og tilblivelse indtil år 110. Frederiksberg: Anis 2001, 572 s. [2. rev. udg. 2003].
- 2002 BILDE, Per: Hvilken betydning fik Jerusalems fald i år 70 for udviklingen af kristendommen. i: Skabt til fællesskab. Festskrift til Sigfred Pedersen, red. af Helge Kjær Nielsen m.fl., Aarhus Universitetsforlag 2002, xx.
- 2003 HJORT, Birgitte Graakjær: Det Nye Testaments omverden. Om politiske, religiøse og filosofiske forhold på Det Nye Testaments tid. Århus: Aarhus Universitetsforlag 2003, 335 s.
- 2004 THEISSEN, Gerd: De første kristnes religion. En teori om urkristendommen. Oversættelse og efterskrift af Knud Rendtorff. Odense: Syddansk Universitetsforlag 2004, 404 s. [Tysk originaltitel: Die Religion der ersten Christen].

4. – 7. århundrede (til 787)

- 2002 Østkirken. Skrifter fra bysantinsk og ortodoks kristendom. Utvalg og med et innledende essay av Christine Amadou. Oversatt av Christine Amadou ... [et al.]. Oslo: De norske bokklubbene 2002, XL+325 s.
- 2002 ROSENQVIST, Jan Olof: Bysantisk litteratur. Från 500-talet till Konstantinopels fall 1453. Skellefteå: Norma 2003, 296 s.

X DUBIA

- 2001 Bach-Nielsen, Carsten Carsten Bach-Nielsen: Sfinkser i middelalderens Rom. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, 227.
- 2001 Braarvig, Jens Jens Braarvig: Jesus og Dionysos. i: Kropp og oppstandelse, red. af Troels Engberg-Pedersen og Ingvild Sælid Gilhus, Oslo 2001, 38-48.
- 2001 Frederiksen, Hans Jørgen Hans Jørgen Frederiksen: »Efter sin død vendte han tilbage til Italien« – Evangelisten Markus' rejse fra Alexandria til Venezia. i: Arven fra Ægypten, red. Erik Christiansen, Århus: Sfinx 2001, bind I, xx-xx.
- 2001 Kiilerich, Bente Bente Kiilerich: Ducks, dolphins, and portrait medallions. Framing the Achilles mosaic at Pedrosa de la Vega (Palencia). i: Acta ad archaeologiam et artium historiam pertinentia 15, n.s. 1, 245-268.
- 2001 Martinainen, Jouko Trinitäts- und Christudogma. Ihre Bedeutung für Beten und Handeln der Kirche. Festschrift für Jouko Martikainen. Hrsg. von Jobst Reller und Martin Tamcke. (= Studien zur Orientalischen Kirchengeschichte 12), Münster: LIT Verlag.
- 2001 Witakowski, Witold Sebastian Brock & Witold Witakowski: Den dolda pärlan. Syrisk ortodoxa kyrkan och dess gamla arameiska arv. Vol. 3 Vid tvåusenårsskiftet det syrisk ortodoxa vittnet. Rom: TransWorld Film 2001, 262 s.
- 2002 Ejrnæs, Bodil (red.) Lidelsens former og figurer. Red. Bodil Ejrnæs og Lone Fatum. (= Forum for Bibelsk Eksegese 12), København: Museum Tusculanum 2002, 250 s.
- 2002 Engberg, Sysse Gudrun Sysse Gudrun Engberg: »In His own hand« (oikeia ceiri). i: Grace-notes, played for Michael Chessnutt on the occasion of his 60th birthday, The Arnamagnæan Institute, Copenhagen 2002, xx.
- 2002 Eriksson, Anders Retoriska Övningar. Afthonios: Progyrnasmata. Inledning, översättning, kommentar av Anders Eriksson. Nora: Nya Doxa 2002, 217 s.
- 2002 Fuglseth, Kåre Kåre Fuglseth: A Sectarian John? A Sociological-Critical, Historical and Comparative Analysis of the Gospel of John, Philo and Qumran. Disputats 27. sept. 2002 for graden doctor artium under Religionsvitenskapelig Institut, NTNU.
- 2002 Høgel, Christian Christian Høgel: Symeon Metaphrates. Rewriting and Canonization. København: Museum Tusculanum 2002, 240 s.
- 2002 Nielsen, Kirsten Busch Nadver og folkekirke. Tolv forelæsninger fra Københavns Universitet. Red. Kirsten Busch Nielsen. Frederiksberg: Anis 2002, 207 s.
- 2002 Pedersen, Sigfred Skabt til fællesskab. Festschrift til Sigfred Pedersen. Red. Helge Kjær Nielsen m.fl. Århus: Aarhus Universitetsforlag 2002, 284 s.
- 2002 Petterson, Christina Køn og Bibel - skrifterne, kvinderne, kristendommene. Red. af Christiana Petterson m.fl. [Festschrift til Lone Fatum 2001]. Kbh.: Anis 2002, 223 s.

- 2002 Seppälä, Serafim   Serafim Seppälä: Paratiisi on idässä. [Paradiset er i østen]. Helsinki: Suomen itämainen seura 1999.
- 2002 Stoffregen Pedersen, Kirsten   Kirsten Stoffregen Pedersen: Influence of Ethiopian iconography on non-Ethiopian painters. i: Proceedings of the Sixth International Conference on the History of Ethiopian Art, Adis Ababa, 5-8 November 2002, 164-172.
- 2002 Stoffregen Pedersen, Kirsten   Enere er der ikke to af. Festskrift i anledning af Søster Abramhams fødselsdag, udg. af Anders Laugesen ... [et al.]. Valby: Unitas 2002, 53 s.
- 2003 Albinus, Lars   Lars Albinus: The Greek daimon between Mythos and Logos. i: Die Dämonen – Die Dämonologie der israelitisch-jüdischen und frühchristlichen Literatur im Kontext ihrer Umwelt, ed. A. Lange / H. Lichtenberg / K.F.D. Römfeld, Tübingen 2003, 425-447.
- 2003 Bodin, Per-Arne   Det ofattbara undret. Maria, Guds moder i ortodox tradition. Udg. af Per-Arne Bodin, Ulf Abel, Folke Sandgren. Skellefteå: Artos 2003, 95 s.
- 2003 Børtnes, Jostein   Når det står om livet – perspektiver på homofili, kristendom og sjelesorg, ed. Jostein Børtnes og Lisbeth Mikaelsson. (= Kulturstudier 28), Bergen-Kristiansand 2003, 67 s.
- 2003 Ejrnæs, Bodil   Dødehavsskrifterne og de antikke kilder om essæerne. 2. udvidede og reviderede udgave. Red. af Bodil Ejrnæs m.fl. Frederiksberg: Anis 2003, 615 s.
- 2003 Kvarme, Ole Chr.   Ole Chr. M. Kvarme: Barnet og byen. En bok om Betlehem. Oslo: Verbum 2003, 251 s.
- 2004 Bilde, Per   Det brede og det skarpe. Religionsvidenskabelige studier, en gave til Per Bilde på 65-årsdagen. Red. af Armin W. Geertz m.fl. Frederiksberg: Anis 2004, 246 s.
- 2004 Bruun, Mette Birkedal   Ritualer i kontekst. Red. af Mette Birkedal Bruun og Kim Esmark. (= Kirkehistoriske Fragmenter 2), Det Teologiske Fakultet, Afd. for Kirkehistorie, Københavns Univ. 2004. [Indhold og relevans undersøges nøjere].
- 2004 Carlsson, Leif   Leif Carlsson: Round Trips to Heaven. Otherworldly Travelers in Early Judaism and Christianity. (= Lund Studies in History of Religions 19), Stockholm: Almqvist & Wiksell 2004, 398 s.
- 2004 Enroth-Voitila, Anne-Marit   Anne-Marit Enroth-Voitila: Whoever Has Ears, Let Him Hear. The Hearing Formula in Early Christian Writings. [Måske staves hun: Enroth Voitila og alfabetiseres under Volitila?] Helsinki: University of Helsinki 2004. [Diss. fra Helsinki 2004].
- 2004 Jensen, Jørgen I.   Jørgen I. Jensen: Mødepunkter – Teologi – Kultur – Musik. Frederiksberg: Anis 2004, 808 s.
- 2004 Langkjer, Erik   Erik Langkjer: The Origin of Our Belief in God. From Inner Anatolia 7000 B. C. to Mt. Sinai and Zion. Included a Chapter on the Harappa Culture. Kbh.: Underskoven Publishers 2004, 417 s.
- 2004 Llewellyn, Jeremy   Jeremy Llewellyn: A Paulinus of Aquileia versus in Eleventh-century Italy. i: The Appearances of Medieval Rituals. The Play og Construction and Modification, ed. Nils Holger Petersen m.fl., (= Disputatio 3), Turnhout: Brepols 2004, xx.

- 2004 Petersen, Nils Holger The Appearances of Medieval Rituals. The Play og Construction and Modification. Ed. Nils Holger Petersen m.fl. (= Disputatio 3), Turnhout: Brepols 2004, xii+244 s.
- 2004 Pilgaard, Aage Aage Pilgaard (ed.): Apologetik i Det Nye Testamente. (= Antikken og kristendommen 2), Frederiksberg: Anis 2004, 175 s.
- 2004 Schöldstein, Christina Christina Schöldstein: Gold och Azur, en introduktion till ikonografin. Skellefteå: Artos & Norma 2004.
- 2004 Theissen, Gerd Gerd Theissen: De første kristnes religion. En teori om urkristendommen. Oversættelse og efterskrift af Knud Rendtorff. Odense: Syddansk Universitetsforlag 2004, 404 s.
- 2004 Thomsen, Niels Det står skrevet – Essays om 2000 års bibelfortolkning. Red. af Niels Thomsen og Henrik Brandt-Pedersen. Frederiksberg: Anis 2004, 179 s.
- 2002 Schanz, Hans-Jørgen Hans-Jørgen Schanz: Europæisk idehistorie. Historie, samfund, eksistens. København: Høst & Søn 2002, 237 s.
- 2002 Bengtsson, Sabina Szalinska Sabina Szalinska: Kvinderne i de ægyptiske papyri - typiske romerske matronae? i: Køn og Bibel - skrifterne, kvinderne, kristendommene, red. af Christiana Petterson m.fl. Kbh.: Anis 2002, xx.
- B8n Etik 2004 Aasgaard, Reidar Reidar Aasgaard: »My beloved brothers and sisters!« – Christian siblingship in Paul. (= Journal for the study of the New Testament. Supplement serie 265), London: T&T Clark 2004, xii+361 s. [revideret udg. af doktorafhandling, Oslo 1999].